

Birlik

20

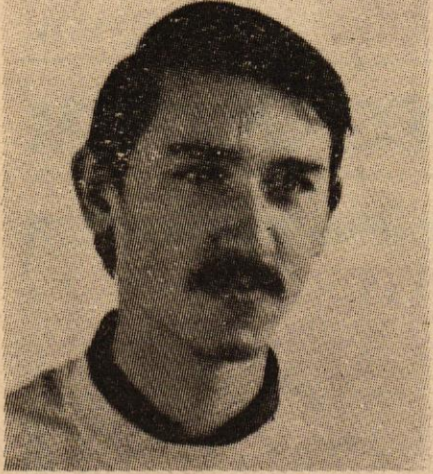
BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLEŞİN!

2 TEMMUZ 1979
FİYATI 10 TL.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

DIS «YARDIM»
YAGIYASINDA
PAY KAVGASI

TSİP Merkez Onur Kurulu Üyesi Nermi Bodur Kardeşimizi Kaybettik

Partimizin yılmaz neferi Nermi Bodur yakalandığı hastalığa yenik düşerek 2 Temmuz 1979 günü Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastahanesi'nde son nefesini verdi.

TSİP'in kuruluş çalışmalarından beri aramızda olan yoldaşımız parti yaşamındaki ilk çalışmalarına Çankaya ilçe örgütünde başlamıştır. 1974 sonunda il örgütünün kuruluş çalışmalarını yürütmek üzere Eskişehir'e giden Nermi Bodur 4 yıl süreyle örnek bir disiplin ve çalışkanlıkla il yöneticiliği görevini sürdürmüştür. TSİP 2. kongresinde Merkez Onur Kurulu üyeliğine getirilen kardeşimiz, Partimizin 5. kuruluş yıldönümünün kıvanç ve sevincini hasta yatağından bizlerle paylaşmıştır.

Aldığı her görevi örnek bir disiplin ve özenlecek bir coşkuyla yerine getiren, sosyalizm mücadelesine bağlılığı ve işçi sınıfı fedakarlığını ileri düzeyde somutlayan yoldaşımız NERMİ BODUR'un anısını yücelterek yaşatacağız.

Partili kardeşlerimizin, ailesinin ve emekçi halkımızın başı sağolsun.

Hüseyin Ev Arkadaş Toprağa Verildi

Bafra'da faşist canilerin silahlı saldırısı sonucunda ağır yaralanan ve kaldırıldığı Ankara Numune Hastahanesi'nde hayatını kaybeden SGB üyesi Hüseyin Ev, 200 civarında emekçi ve gençin katıldığı bir törenle kendi köyünde toprağa verildi. Törende SGB Genel Başkanı Yaşar Yiğit kısa bir konuşma yaparak, Hüseyin'in örgüt içindeki çalışkanlığını, fedakarlığını anlattı, SGB saflarında Hüseyin'den boşalan yeri binlerce genç sosyalistini doldurmaya hazır olduğunu belirtti.

Törenden sonra MYK üyesi ve SGB Genel Başkanı Yaşar Yiğit, bir grup partiliyle birlikte Hüseyin'in ailesini ziyaret ederek Parti'nin ve SGB'nin geçmiş olsun dilekelerini ilettili.

MARDİN'DE İŞKENCE

Olağan üstü durumun özellikle Doğu'da ayrıcalıklı bir uygulama içinde olacağı hemen herkes tarafından bilinmekteydi. Uygulamalar, düşünceleri yanıltmadı ve özellikle Mardin ilinde baskı ve terör büyük boyutlara ulaştı.

Mardin'de ve ilçelerinde sıkı yönetimce gözetilene alınanlar önce günlerce işkence altında tutuluyor ondan sonra Diyarbakır'a sevk ediliyor. Diyarbakır sıkıyönetim tutukevinde bulunanlardan edindiğimiz bilgilere göre Mardin'den sevk edilenlerde fiziki işkence izleri bütün vücudu kaplayacak şekilde açıkça görülecek biçimdedir. Bunun yanı sıra yanakları dişlenerek yaralananlara da rastlanmıştır.

Mardin ilinin Mazıdağı ilçesinde öğretmenlik yapan TÖB-DER şube sekreteri Muharrem Bozkurt'un bu

işkencelerden gerekli kısımetini aldı. Muharrem Bozkurt'un Diyarbakır'da bulunduğu bir sırada ihbar üzerine köydeki evine baskın yapan güvenlik kuvvetleri evde bulunan kitaplarla birlikte öğretmenini eşini ve Haziran adlı 6 aylık çocuğunu rehlin alarak nezarete kapattılar. Durumu öğrenen Muharrem Bozkurt, hemen Mazıdağı'na giderek teslim olmuş fakat buna rağmen eşi ve çocuğu ertesi güne kadar serbest bırakılmamıştır. Evden alınan kitaplarla birlikte Mardin'e getirilen Muharrem Bozkurt'un, sorgusunun yapılacağı yerde tayakkuz durumu gösterilmiş ve geniş güvenlik önlemleri alınmıştır.

Yüksek rütbeli subaylar tarafından sorguya tutulan Muharrem Bozkurt, bunun nedenini daha sonra öğrenince çok şaşırmıştır. Kendine yöneltilen suçlama «TSİP ile Kürdistan arasındaki birliği kurmak ve geliştirmekle görevli Politbüro üyesi olmak».

Bu suçlamayı reddeden öğretmen TSİP siyasetini benimsediğini ancak bu partinin üyesi olmadığını, bu partiye isnat edilmek istenen suçla hiç bir ilişkisinin bulunmadığını, kendisinin de söylendiği gibi bir görevi olmadığını açıklamıştır. Bu açıklama üzerine tekme yumruk dövuken öğretmen, daha sonra gözleri bağlanarak yer altında hiç hava almayan ve ışık görmeyen küçük bir hücreye atılmıştır. Anahtar deliği bantla, kapı altı da çuvalla tikanan hücrede kısa bir süre sonra zaten nefes darlığı olan öğretmen bayılmıştır.

Günlerce bu hücrede tutulan ve sorgulamaya çıkarken gözleri bağlanan Muharrem Bozkurt elektrik işkencesi görmüş ve copla dövülmüştür.

DDKD ve Özgürlük Yolu'nun bölücü olduklarını itiraf etmesi istenmiş, ancak Muharrem Bozkurt bu istemi reddetmiştir. Bunun üzerine çeşitli sabotaj ve soygunlarla ilişkisi olduğu yolunda baskı yapılmış bu suçları kabul etmesi istenmiştir.

Günlerce süren bu maddi ve psikolojik işkencelerden sonra Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığına gönderilen Muharrem Bozkurt ilk duruşmasında serbest bırakılmıştır.

TSİP Denizli İl Başkanı Kaza Geçirdi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Denizli İl Başkanı Afer Kara, geçtiğimiz hafta içinde bir trafik kazası geçirdi. Eşi ve çocuklarıyla birlikte tarladan evine dönmekte olan arkadaşımlarımız, traktörün devrilmesi sonucu yaralandı. Kazada Afer Kara'nın kızı «İLKE» öldü.

Gazetemiz, Afer Kara arkadaşına ve ailesine başsağlığı diler.

TSİP Köyceğiz İlçe Örgütü Kuruldu

Kadrolaşma çalışmalarının tamamlandığı yerlerde Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin il ve ilçe örgütleri kurulmaya devam etmektedir. Türkiye'nin dört bir yanında hızla devam eden bu çalışmaların sonucunu, Köyceğiz ilçe örgütünün kurulmasıyla gerçekleştirilmiştir. Güvenilir bir kadro çalışmasına ve yaygın bir taban desteğine dayalı olarak kurulan TSİP Köyceğiz ilçe örgütü, emekçi sınıfların örgütlü siyasal mücadelesinin yaygınlaşmasında yeni ve ileri bir halka olmuştur.

Çalışmalarını sürdüren ilçe örgütü 15-16 Haziran İşçi Eylemi'nin 9. yıldönümü nedeniyle dağıttığı bildiriye özetle şöyle diyor:

HER 15-16 HAZİRAN'DA DAHA GÜÇLÜYÜZ

«15-16 Haziran, işçi sınıfımızın büyük direnişinin 9. ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 5. kuruluş yıldönümüdür.

Büyük Haziran direnişinin 9. yılında, faşist katliamlar, ilericilerin, sosyalistlerin, devrimcilerin, yurtseverlerin tek tek katledilmesini aşmış, bizzat emekçi halkı hedef alan kitle katliamlarına dönüşmüştür.

Büyük Haziran Direnişinin 9. yılında, işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın yaşam koşulları her geçen gün daha da zorlaşmış, yokluk, hayat pahalılığı, işsizlik yetmiyormuş gibi emekçiler üzerindeki anti-demokratik baskılar alabildiğine artmıştır.

Büyük Haziran Direnişinin 9. yılında, halka büyük vaatlerde bulunarak iş başına gelen Sosyal Demokrat ağırlıklı hükümet, verdiği sözlerde durmadığı gibi, sürekli patronların yanında yer almış, onlara büyük krediler bulma çabasında azami gayret göstermiştir.»

«...Ama biz her 15-16 Haziran'da daha da güçlüyüz. Çünkü: 16 Haziran 1974'te Türkiye Sosyalist İşçi Partisi kuruldu. TSİP kuruluşundan bu yana Sosyalist Hareketin Birliği'ni gündeminin birinci maddesinde tuttu. Ülkemizde, her geçen gün biraz daha azgınlaşarak tirmanan faşizme dur demek için, onun ebediyen yok edilmesi için, tüm anti-faşist güçlerin birliğini kararlı ve ilkel bir şekilde savundu. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin bu ilkel ve kararlı tutumu, geniş halk kitlelerinden büyük destek gördü ve TSİP 49 ilin tümünde il ve ilçeleri ile birlikte ilimiz Muğla da dahil olmak üzere 10 ilde de merkez ilçe ve il teşkilatlarını kurmak için halk iktidarına giden yolda tutarlı bir siyaset güttüğünü, bu ko-

nuda sağlam bir ideolojiye sahip olduğunu pratiği ile ispat etti.

YAŞASIN 15-16 HAZİRAN
BÜYÜK DİRENİŞİ!
YAŞASIN SOSYALİZM!»

TSİP Ödemiş İlçe Örgütü Kuruldu

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin yurt sahindeki örgütlenme çalışmaları meyanında yılbaşından buyana İzmir Bölge Sekreterliği'ne bağlı olarak sürdürülen ön çalışmalar sonuçlanmış ve Ödemiş İlçe Teşkilatı kurularak çalışmalarına başlamıştır.

Kuruluşunun hemen ardından yoğun bir çalışmaya giren ilçe teşkilatı üç aylık bir çalışma programı hazırlayarak çalışmalarını bu program çerçevesinde sürdürmektedir.

İlçe teşkilatının kuruluşu bildiri ve afişleme yoluyla emekçi halka duyurulmuş, sosyalist örgütlenmenin gereği vurgulanmıştır.

Öte yandan köy emekçileri ile olan ilişkiler değerlendirilerek köylerde sohbet toplantılarına yönelik ön çalışmalara başlanmıştır. İlçe yöneticileri bu sohbet toplantılarının, ilçede önümüzdeki üç aylık dönem içinde salon toplantısı ile noktalanacağını belirtmişlerdir.

Karadeniz 52

**TÖB-DER Lokali ve TSİP
Üyesinin Evi Kurşunlandı**

Faşistler Ordu'da TSİP Yöneticilerine Saldırdı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Ordu İl Yönetim Kurulu üyesi Adnan Yeşilyurt 21 Haziran günü bir grup faşistin silahlı saldırısına uğradı. Gece saat 23.30 sularında Adnan Yeşilyurt'un evini kurşun yağmuruna tutan ve «kimliği tesbit edilemeyen» faşistler izlerini kaybettirip kaçmayı başardılar. Polisin «olay yerinde bol miktarda boş kovan bulunduğunu» söyledi ama saldırganların kimler olduğunu bilmediğini açıkladı! Evde bulunan TSİP il yöneticisi Adnan Yeşilyurt ve çocukları, olay sırasında yere yatarak kurşunlardan korunular ve büyük bir rastlantı sonucu, olen ya da yaralanan olmadı.

Saldırıya uğrayan TSİP il yöneticisi Adnan Yeşilyurt olaydan hemen sonra kendisiyle görüşen gazetecilerle şunları söyledi: «Bu türden olaylar, faşist milliyetçi hareketin Türkiye'de sosyalistlere ve demokratlara karşı giriştiği yoğun saldırıların bir parçasıdır. Gizli - açık, bilinen faşist mihraklar tarafından yönlendirilen bu saldırganlardan sosyalistlerin yılacağı umanlar varsa, yanılmaktadırlar ve yanılıklarının cezasını çok acı biçimde ödeyeceklerdir.»

Öte yandan bu olaydan bir saat sonra, «kimliği bilinmeyen», milliyetçi harekete mensup aynı saldırgan grup, TÖB-DER Ordu şubesini kurşun yağmuruna tutmuş, lokalde hiç kimse bulunmadığı için de, saldırıda ölen veya yaralanan olmamıştır.

SOSYAL DEMOKRASİ «DIŞ YARDIM» YAĞMASINDA EN BÜYÜK PAYI TEKELCİLERE AYIRMAYA ZORLANIYOR

Ecevit Hükümeti 18 aylık bir çabadan sonra, kendisi için yaşamsal bir öneme sahip «dış yardım» kaynaklarını, sınırlı bile olsa, harekete geçirmenin eşiğine ulaşmıştır. Emekçiler ve genel olarak kitleler, bu noktaya ne pahasına geldiğini açıklamaya gerek kalmaksızın, yaşayarak öğrendiler. Çünkü; dış «yardım» kaynaklarının harekete geçmesinin önkoşulunu her zaman, hükümetin içerde uygulayacağı ekonomi-politika oluşturuyordu. Emperyalist kampın patronları Türkiye'den hiç de soyut şeyler talep etmediler. İstekleri somuttu ve halkın yaşamında dolaysız sonuçlar yaratacak bu istekler, peşi sıra yerine getirildikçe Ecevit Hükümeti ile emekçilerin arası gittikçe açıldı. Böyle olması gerekiyordu çünkü, ancak bu sayede Ecevit Hükümeti ile emperyalist kampın yakınlaşması mümkün hale geliyordu.

Ne ki, Türkiye'ce sosyal demokrasinin temsil ettiği sınıf ilişkileri, hükümetin teslim olması sürecini oldukça yavaş işletti. Halbuki, kuruluşu sırasında bu hükümeti bütün gücüyle destekleyen tekelciler için, «kurtuluşun» biricik yolu bu sürecin azami hızla işletilmesi idi. Böylece Türkiye, içine düştüğü darboğazdan tekelcilerin düze çıkmasıyla kurtulmuş olacaktı! Siyasal programı tekelcilerin istemlerine uygun düştüğünden başlangıçta aralarından su sızmayan hükümet ile tekelcilerin arası, umulan sürede sonuç alınmadığı için açıldı.

Ecevit hükümeti bu yüzden son aylarda tekelcilerin yoğun saldırısına hedef olmaya başladı ve AP'nin başını çektiği hükümeti düşürme politikasına, sermayenin gazete sayfalarına sıçrattığı saldırılar eşlik etti. Bu çok yönlü saldırılara, Ecevit Hükümeti'nin ömrüne ilgisiz kalan kitlelerin tutumu da eklenince, sosyal demokrasinin iktidar konumunu koruması büsbütün zorlaşıyordu. İlişkiler düzeyinde cereyan eden bu gelişmelerin parlamento plânında somutlanması da gecikmedi. Ecevit Hükümeti önce 226 sayısının altında «koruk noktası»na, daha sonra da sayıların eşitlenmesiyle doğan «direnc noktası»na itiliverdi.

Bütün bunlar, MC muhalefetinin siyasal başarılarından çok, Ecevit hükümetinin pratik olarak iflâsından kaynaklanıyordu. Ancak, kitlelere verecek hiç bir şeyi kalmayan hükümetin, tekelcilere verecek bir şeyleri bulunmalıydı; yoksa bile, bu olanak elde edilebilirdi. Başlaması beklenen dış yardımlar bunun için bir fırsattı ve sosyal demokrasi hiç değilse bu imkânı, tekelcilerin azgınlaşan saldırılarını bir süre için dindirmek yönünde kullanabilirdi. Böylece, MC'cilerin manevralarını son anda boşa çıkaran Hükümet, seçimlere kadar bir zaman kazanmış oluyordu ve bu çok değerli zamanın, kaybedilen desteklere yeniden uzanmak için kullanılması mümkün olacaktı.

Ne ki, Hükümetin siyasal geleceğini büyük ölçüde belirleyecek olan Kısmi Senato Seçimlerine doğru sosyal demokrasinin geri almayı umduğu desteğin en önemlisi, çalışan yığınların bir zamanlar CHP'den esirgemedikleri destektir. 18 ay boyunca sosyal demokrasiden en küçük bir yarar sağlayamayan, azgın bir enflasyon ve çekilmez bir hayat pahalılığı altında ezilen emekçi kitleler artık hissedilir ölçüde bu desteklerini geri aldılar ve yeni siyasal alternatiflere yöneldiler. CHP, şimdi önüne çıkan parasal olanakları, hiç değilse, piyasada bulunamayan temel ihtiyaç mallarını sağlayarak kullanmayı, sanıldığı kadar da kötü olmadığını halka göstermeyi umabilir. Esasen ekonominin canlandırılması bir yana, birazcık oksijen alabilmesi için bile tek seçeneğe bu kalmıştır. Zaten gelecek yardımın boyutu bundan fazla bir umuda kapılmaya da elvermiyor.

Tekelcilerin asıl korkusu da bu noktada ortaya çıkmaktadır. Onlar gerçi bu hükümetten kurtulmayı kafalarına koymuşlar, çıkarlarını bunda bulmuşlardır ama, seçimlere kadar kazanmış olduğu süreyi de hükümete bırakmaya pek niyetleri yoktur. Hükümetin seçimler öncesi için yuvarlanacağı endişeler tekelcileri büsbütün korkuya düşürmektedir. Demokrasinin, sandık çapında olsun işlemeden yana olan ve bu işlerlikten mümkün olduğunca yararlanmak isteyen sosyal demokrasinin bu yönelimleri tekelcileri canevinden vurabilir.

İşte bu nedenle işadamlarımız, bu hükümetin gitmesi için çalışmalarını sürdürürken, gelmesi muhtemel dış yardımın kullanımında da onunla belli bir görüş birliğine varmayı deniyorlar. Eğer CHP, gelecek olan dış yardımların kullanımında ya da paylaşımında seçim hesaplarıyla hareket ederse, devlet harcamalarına öncelik vermek, tamamlanmak üzere olan kamu yatırımlarını tercih etmek ve ekonominin acil girdi ihtiyaçlarını sağlamak gibi endişelere kapılırsa, tekelciler zaten sınırlı olan dış yardım olanaklarından yeterince yarar-

lanamayacaklardır. Bu ise, sosyal demokrasiye tanınan son şansı, onun kendi siyasal geleceği açısından değerlendirmesi anlamına gelecektir ki, bunun önünü bugünden almak gerekmektedir!

Kaldı ki, tekelciler açısından bunu sağlamak sanıldığı kadar zor olmayacaktır. Çünkü, sözünü ettiğimiz eğilimler CHP içinde ve yansıdığı kadarıyla hükümet içinde henüz açığa çıkmış değildir. Yani sosyal demokrasi, kendisini terkeden tekelcilere kırgın olsa bile, küçük bir ilgi gördüğünde, ilanları da unutmaya hazırdır ve bunu kanıtlamıştır. «Dış yardımlara» bağlı olarak hükümetle tekelciler arasında bir «yumuşama» sözkonusu olacaksa, buna sosyal demokrasi gönülden razıdır.

Tabii bunun nasıl mümkün olabileceği sorusunu da sermaye çevrelerinin düşünmediği söylenemez. Zaten sınırlı olan dış yardımların ve diğer kaynakların yarısının tekelcilere verilmesi demek, halkımızın sırtındaki ekonomik yüklerin artarak devam etmesi demektir. Bunca sıkıntıyı sineye çekmiş olan emekçi kitleler, varsın biraz daha sıkıntı çeksinler ne çıkar.

Halk kendiliğinden razı olmuyorsa eğer, onu razı etmenin yol ve yordamı da vardır ve tekelcilerimiz, özellikle bu noktaya dikkati çekerek, sosyal demokrasinin önüne nice «parlak» örnekler koyuyorlar. Örneğin: Güney Kore, İspanya ve Portekiz, faşizm altında tekelleşmenin nasıl da hızlı geliştiğini kanıtlayan örneklerin başında gelmektedirler. Faşizm tekelci sermayenin bir tür iktidarı olduğu kadar, yarattığı dolaysız sonuçlar itibarıyla da tekelleşmenin hızlanmasını sağlamaktadır. Türkiye'de de eğer «hürriyetçi demokrasi içinde gerçek kalkınma» yolu seçilecekse, bu örneklere kadar uzanan geniş bir siyasal formüller yelpazesi denenmelidir. Ecevit hükümeti 18 ay boyunca yaşadığı süreçle, en «demokratik» görünümü iktidarların bile bu gerçeği görebildikleri ölçüde «sağ» duyuya yaklaşabileceklerini kanıtlamış bulunuyor.

Sosyal demokrasi her şeyden önce, ancak seçimlere kadar dayanabileceğini görmüş olmalıdır. Onun tek umudu, seçimlerin genel değil de kısmi olması ve dolayısıyla, seçimlerin siyasal sonuçlarının da kısmi olacağı tahminine dayanabilir. Bu kadar kısa bir süre içinde emekçi kitlelerden kaybettiği desteği geri almasının mümkün olmayacağını anladığı noktada sosyal demokrasi, siyasal intihara kalkışmayacak ölçüde izlediği politikayı sürdürmeye devam edecektir. Bunun için, eldeki olanakları, emekçileri memnun etmekten çok, tekelcileri hoşnut, ya da hiç değilse kendisine karşı hareketsiz tutmak için kullanmaya çalışacaktır. Dış «yardım»ların «adil» paylaşımı değil de, tekelciler arasında adil paylaşımı beklenmelidir.

Seçimlere sıkı yönetim altında girmeyi göze aldığına göre, sosyal demokrasinin yukarıda özetlemeye çalıştığımız tutumunun gidererek netleşmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Piyasanın kendi kuralları içinde yaratacağı yeni pahalılıklara ses çıkarmadan yapılan resmi zamlarla yetinmek, elde edilecek dövizlerle, petrol, yağ, gaz vb. temel ihtiyaç mallarını sağlayıp gerisine karışmamak, devlet daha önemlidir diyerek sıkı yönetimle demokrasi güçlerini karşı karşıya ve kendi hallerine bırakmak...

Bu politikadan sosyal demokrasi ne umabilir?

Eğer bu son fırsatı, tekelcileri hoşnut etmek yönünde kullanabilirse, kısmi senato seçimleri hükümet aleyhine sonuçlar yaratırsa bile, bugünkünden çok daha farklı siyasal çözümler ortaya çıkarılmıyacağı için CHP mevcut durumun sürmesini ve bunun için «istikrar»dan yana olan AP'lilerin de CHP'ye destek olmasını isteme hakkını kendinde görebilir.

Ne ki, başka seçeneğe kalmaması anlamında, sosyal demokrasinin bu hesaplarının geçerliliği olsa bile, olabirlik açısından böylesi bir sonuç CHP için aşırı iyimserlik olarak görünüyor. Çünkü önümüzdeki seçimlerde demokrasi güçleri, kendi siyasal yönelimlerini mümkün olduğunca somutlamak ve bunu kitle tabanına oturtmak karındadırlar.

Kutuplaşmanın ve uzlaşmazlığın daha da derinleştiği koşullarda sosyal demokrasinin bugünkü konumunu koruması çok zor olacaktır. Seçimlere kadar geçerli görülen ve itibar edilen hesapların seçimlerden sonra geçerli olmayacağını bugünden görmek ve bunun hazırlığı içinde olmak! Tüm demokrasi güçlerinin ortak sorunu bu olmalıdır.

«ÜVEY EVLATLARIMIZ!»

Hüseyin Hasancebi

Yardımanın kokusu gelir gelmez işadamlarımız, hemen harekete geçtiler. Şimdi yürekleri daha bir hızlı çarpıyor. Aralarında Sabancı, Gezgin ve Yazar'ın da bulunduğu 11 sanayi odası başkanı, Ecevit Hükümeti'nin altı yatırımcı bakanıyla pazarlığa oturdular.

Yardımanın nasıl kullanılması gerektiği konusunda, gerçi işadamlarımız arasında tam bir görüş birliğine varılabilmiş değil. Örneğin Sabancı: «Petrol alımlarından tasarruf edip otomobil satışlarını kıssak (mı)?» diye sorarken, kendisine daha çok pay ayrılması gerektiğini dile getiriyor. Ama bu aşamada «mağdur»larımız arasında bazı «küçük» görüş ayrılıkları bulunsa bile, hepsinin üzerinde birleştiği ortak bir nokta var. Gelecek yardımların çok büyük bir bölümü kredi olarak tekelcilere verilmeli, böylece memleketimizin -ya da mağdur işadamlarımızın- sıkıntıları hafifletilmelidir. Onlar batarsa memleketin de batacağını anlamak için kâhin olmaya gerek yoktur.

Ne edip edip işadamlarımızı kurtarmalıyız! Bunun için önce Hükümet kollarını sıvamalı, yardımların doyurucu bir bölümünü tekelcilere ayırmalıdır. Zaten Hükümet içindeki yaygın eğilim de budur. Emekçiler, küçük bir fedakârlıkta bulunarak Hükümetimizin, mağdur işadamlarımızı kurtarmaya yönelik politikasına yardımcı olabilirler. Bunun için, temel ihtiyaç mallarının yokluğuna bir süre daha katlanmaları, ücret ve maaş artışı taleplerinden vazgeçmeleri, kemerlerini biraz daha sıkmaları, yeter de artar bile. Kuşkusuz bir fedakârlık daha... demokrasi özlemlerini bastırıp Güney Kore ya da beş yıl öncesinin İspanya'sı gibi «biraz faşist» bir rejime razı olmaktır!

Türkiye'de devlet harcamalarının toplumsal niteliği kamu iktisadi teşebbüslerinde somutlanır. Bunların harcamalarının halka dönük niteliğinden ise ancak bir ölçüde sözedilebilir. Buna rağmen işadamlarımızın en azılılarından Sabancı, devlet harcamalarına öncelik tanınmasından vazgeçilmesini ve kamu iktisadi teşebbüslerine «öz evlât» muamelesi yapılmasını istiyor. Tekelcilerin, demokrasiden en çok rahatsız olan bu sözcüsüne göre, esas «öz evlât» olarak görülmesi gereken, halk düşmanı sermaye çevreleri olmalıdır.

Fakat, işadamlarımızın dertlerini anlamıyan sadece halkımız değil. Sosyal demokrasi de bir türlü yeterince anlamıyor onların dertlerini. Anlasa bile eksik anlıyor, bu da tekelci işadamlarımıza yetmiyor. Çünkü, CHP'nin içinde hâlâ daha oy kayguları var. Hiç değilse kendi varlığına yetecek kadar bir demokrasiden de olmamak kaygusu var. Bukaygu ise işadamlarımızı en çok «kaygulandıran» konulardan birisi. Bizim «hür teşebbüsümüz» oy kaygusundan kendini çoktan kurtarmıştır. İstedikleri ya da önerdikleri hükümet biçimleri de, onlarla bu görüşü paylaşan hükümet biçimleridir. Sosyal demokrasi, bunu anlamadıkça tekelcilerimizin hisminden kurtulamıyacaktır. Onun için biran önce anlarsa iyi olur, çünkü «üvey evlatlarımız» bu konuda son sözlerini söylediler. Gazete sayfalarını tapulayıp ilânlar verdiler, ne istediklerini cümle âleme duyurdular. Önce bu hükümetten kurtulmak istiyorlar. Sonra da, daha «sivri dişli» ya da «biraz faşist» bir hükümetin işbaşına gelmesini savunuyorlar. Ama, bu isteklerin gerçekleşmesi Ekim'e kadar gecikti diye ülkeyi sosyal demokrasiye bırakacak değiller ya. Giderayak ondan, son bir kez daha sosyal demokratiğini göstermesini, yani işadamlarımızın sıkıntılarını hafifletmesini istiyorlar.

O halde Hükümet tez elden aklını başına toplamalı, işadamlarımızın öğütlerine uyup onları kendi nüfusuna kaydetmelidir. Ve gelecek paralarla «memur maaşlarını, işçi ücretlerini ödemek» yerine Sabancı'ların «içindeki kayguyu» dağıtmalıdır!

Ne ki, galiba sosyal demokrasi, tıpkı, emekçilerin ne istediğini anlamadığı gibi, patronların da ne istediğini anlamadan iktidar ömrünü tüketecek ve Sabancı'nın deyimiyle «kocaman bir sıfır»a iblağ olacak.

Demirel'in

Gerici Siyasi Emelleri Gerçekleşmedi

MECLİSLER YAZ TATİLİNE GİRDİ

Süleyman Beyin bunca çırpınışları sonuç vermedi ve Meclisler daha önce alınan karar gereğince 3 Temmuz tarihinde 4 aya yakın bir süre için tatile girdi. Böylece «hesap adamı» Süleyman Bey'in ve destekçisi sermaye çevrelerinin «adam ağırlığına altın» ortaya koyarak yürüttükleri hükümeti düşürme operasyonu, bu aşamada maliyetini bile kurtarmadan fiyasko ile sonuçlandı!

Zaman zaman eğlenceli içerikler de kazanan hükümeti düşürme oyununun parlamentodaki son perdesinde, Süleyman Bey birkaç rolü birden oynayarak, su mühendisliğinden bu yana burjuva siyasetçiliğinde kazandığı tüm mezihmetleri bir toplu gösteri halinde sergiledi. Mobilya yol-suzluğu ile ilgili soruşturma komisyonuna başkan seçilmeyerek komisyonun çalışmalarını yıllarca engellen Süleyman Bey'in, bu kez Gümrük ve Tekel Bakanı aleyhinde verilen gensoru önergesini vesile ederek, ahlak ve fazilet timsali rollerinde boy göstermesi, artık Süleyman Bey'i tanyanlar için nasıl şaşırtıcı değilse, aynı şekilde birkaç kez şapkasını koltuğuna kıştırıp ortadan kaybolan kendisi değilmiş gibi, bu kez de yandaşlarına «haydi arslanlarım!» diye komutlar vererek muzaffer komutan rollerini soyunması da pek şaşırtıcı olmadı.

Ancak geçmişte kendi lehine işlediği için herşeyin üstünde tuttuğu parlamenter kuralların bu kez ayağına dolaşması sanırız Süleyman Bey için garip bir tecelli oldu. Ve böylece yıllar önce dile getirdiği «Bulun 226'yi, düşürün!» sözlerinin bu kez kendi gerici siyasi emellerinin karşısına çektiği duvara kafasını vurmaktan kurtulamadı.

Emekçi halkımızın bugün Meclisler aracılığıyla ele alınacak pek çok acil talebi var ve bu nedenle de Meclislerin bu talepleri karşılayacak yasa çalışmalarını sürdürmeleri tüm halkımızca özlenen birşey. Ancak meclisi toplamak için son girişimlerin böylesi bir yasama faaliyetiyle en ufak bir ilgisinin olmadığı açık. Süleyman Bey'in açık açık dile getirmediği ve «yolsuzluklar ortaya çıksın», «hükümet parlamentoyu çalıştırmıyor» sözleriyle kamufler etmeye çalıştığı, Meclisi toplama girişimlerinin gerici siyasi özü herkes tarafından bilinmiyor: Tam «yardım»ın geleceği günlerde hükümeti düşürerek yeniden başbakanlık koltuğuna oturmak ve böylece kendisini, partisini, tüm gericileri ve «Türkiye'yi kurtarmak!»

«Türkiye'yi kurtarmayı» bir yana bırakırsak, gerçekten de gelecek milyonlarca dolarla bütün bu ekonomik bunalmaların baş sorumlusunun kendisi ve partisini olduğunu unutturup, kendisi ve partisini birlikte tüm gerici güçlere soluk aldırması bir ölçüde mümkün gibi görünüyor. Gelecek «yardım» sayesinde yapılacak ithalatta halkın acilen ihtiyaç duyduğu malların piyasaya sunulması bile AP ve yandaşlarına geniş demagojik olanaklar sağlayacak. İşte yoğun «parlamento taarruzları» ile hükümeti düşürme hareketinin baş nedeni bu. Ve bir kere hükümeti düşürdükten sonraki faaliyetlerini kestirmek için de falcı olmaya gerek yok. Faşizm işbirlikçiliğine daha ileri boyutlar kazandırılarak, faşist cinayet şebekelerinin halkımıza daha bir ölüm saçması, işçi sınıfımız, emek-

çi halkımız üzerine daha bir yoğun baskı ve gelecek «yardım»ların, ülkenin tüm kaynaklarının tekelcilere sınırsızca sunulması. Ve sonuçta yeniden «70 sente muhtaç» bir Türkiye! Tüm bu gerici girişimleri şimdilik boşa çıkan AP ve Demirel'in Meclisleri tatile girmesiyle birlikte yaptıkları açıklamalar ise mizah sınırlarını da aşmış, ipliği pazara çıkmış burjuva siyasetinin yeni «inci»leri olarak siyaset literatürüne girmeye hak kazandı. AP ve Demirel, bunca uğraştıkları halde düşüremedikleri hükümeti bu kez «gayri meşru» ilân ederek, «hükümetin yapacağı tasarrufların meşru sayılmayacağını ve hükümetin tasarruflara uyan herkesten hesap soracaklarını» da öne sürmektedirler.

Bu açıklamalar AP'nin ve Süleyman Beyin mantığına uygun gibi görünse de, hitap ettiği çevreler ve yeşil ışık yaktığı eylemler açısından mantıksızlıktan da öte vahim sonuçlara ve ağır sorumluluklara yol açacak niteliktedir. Bu sozler, bir yanıyla MC partilerine yandaş kamu görevlerini itaatsizliğe hatta «gayri meşru» bir iktidara karşı direnişe çağırırken, asıl önemli diğer yanıyla ise 1.5 yılı aşkın süredir Süleyman Beyin partisinden parlamenter desteğinde kanlı saldırıyı sürdüren faşist cinayet çetelerine Meclislerin 4 aylık tatilinin başlangıcında verilen bir «açık çek» niteliğindedir. Bu «açık çek»in faşist çeteler tarafından hangi miktarlarla doldurulacağı önümüzdeki günler ve aylarda ortaya çıkacak. Ancak faşizm işbirlikçiliğine ve faşist saldırı teşvikçiliğine hız veren Demirel'in halkımıza vereceği hesap şimdiden ödeyemeyeceği ölçüde kabarmıştır. Bu hesabın bir gün mutlaka tahsili cihetine gidileceği de kesindir.

Güney Kore Azılı Bir Polis Devletidir

İşveren temsilcilerinin, başta Sabancı olmak üzere, sık sık övgüyle söz edip imrendikleri Güney Kore, topraklarında ABD askerlerinin üslendiği bir polis devletidir.

Güney Kore rejiminin demokratik haklar konusunda olumsuz tutumu ve baskıcı niteliği o denli ayyuka çıkmıştır ki, ABD emperyalizminin «aydın görüşlü» has sözcülerinden Edward Kennedy bile ABD'nin bu rejimi desteklemeye devam etmesinin «Güney Kore halkının ezilmesini» desteklemek anlamına geldiğini söylemektedir. Carter'in Tokyo zirvesi ardından Güney Kore'yi ziyareti münasebetiyle konuşan Kennedy, ABD Başkanının Güney Kore diktatör rejimi yöneticilerinden, ülkede insan haklarına saygı gösterilmesini ve bütün siyasi tutukuların serbest bırakılmasını talep etmesini istemiştir.

Bizim «hür demokratik rejim» yanlısı işadamlarımız işte böyle bir ülkenin «ekonomik sıkıntılardan kurtulmamız» için örnek alınmasını istiyorlar. Böyle bir rejimin ekonomi alanında sağladığı «başarı»lardan söz ederken ağızlarının suyu akıyor!

Yalçın Yusufoglu'nun Basın Toplantısı

TIP İÇTEN VE AÇIK POLİTİKA GÜTMÜYOR

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Sekreteri Yalçın Yusufoglu 2 Temmuz'da bir basın toplantısı düzenleyerek, TIP'in «sol bölünmemiştir» iddiasıyla TSİP'in TIP'e katılması önerisini cevaplandırdı. Y. Yusufoglu, TIP'in getirdiği iltihak önerisinin en baştanbəri reddedilmiş olduğunu bir kere daha vurgulayarak özetle şöyle konuştu:

«TIP'li arkadaşlar 8 ay önce TSİP'i feshedip TIP'e katılmamız önerisiyle gelmişlerdi. Bu öneriyi bilime, ideolojik-örgütsel birlik ilkesine ve somut realiteye aykırı bularak reddetmiştik. Daha sonra iltihak önerilerini geri aldılar ve birleşme zemininde görüşmeleri kabul ettiler ya da bir süre böyle bir politika izlediler. Ama bu süreçte, demokrasiyi savunmak için iki Partinin işbirliği yapması yolundaki önerimizi sürekli reddettiler, yazılı politikalarında ve Büyük Kongre kararlarında TIP'in biricik ve öncü parti olduğunu vurguladılar. Bu güvensizlik ortamında ideolojik kapsamlı görüşmelerin sürmesinde yarar görmedik. Fakat diyaloglarımız gene de sürdü. Sonuçta, bir protokol önerisi getirerek yeniden TSİP'in TIP'e iltihakının formülünü sundular. Reddedtiğimiz bu formülle göre TIP şunu istiyordu: TSİP Kongresini toplayıp kendisini feshetsin ve TIP'e katılma kararı alsın, TIP'de kongresini toplayıp TSİP'den gelenleri kabul etsin. Buna karşılık TIP yönetiminde onlara da iskemle verelim.

Böyle bir tutum, bilime, ilkelere aykırıydı. Birleşmeyi değil, pazarlıkları öngörmekteydi. Daha önceki basın toplantısında fotokopilerini verdiğimiz bu iltihak protokolünü birlikçi değil, grupçu bularak reddettik, fakat TIP'le dostluk ve işbirliğine hazır olduğumuzu da söyleyerek seçim işbirliği önerdik.

TIP yönetimi cevap olarak bizleri TIP'e katılmaya çağırıp ve TIP'in «daha da güçlendirilmesine katkıda bulunmamızı» istedi. Bu grupçu çağırımı kabul etmeyip, TIP yöneticilerini bu anlayışlarından vaz geçmeye çağırdık. Bu takdirde oluşturulacak Birleşik Parti'nin programını hazırlamak üzere görüşmelere ve Birleşme Kongresi'ne gitmeye hazır olduğumuzu, seçimlerden önce böyle bir kongre gerçekleşmezse, iki Partinin seçim işbirliği yapmaları ve seçimlerden sonra birleşmeleri önerisini getirdik. Hukuk bürolarımızın toplanmasını istedik.

TIP Genel Sekreteri ise son yaptığı basın toplantısında bu öneriyi reddetti ve yeniden TSİP'in TIP'e iltihakının formülünü getirdi. Sayın Sargın'ın somutta TSİP'in kongre toplayıp kendini feshetmesini, TIP'e katılmasını, TIP'in Kongre toplayıp bu iltihakı onaylamasını önerdi.

TIP'in bu olumsuz çağırısını reddediyoruz. TIP yöneticileri kendilerini sosyalist mücadelenin öncüsü ilan ederek somut gerçekliğe aykırı, soyut ve subjektif bir tutum içindedirler.

Nitekim, Sayın Nihat Sargın'ın basın toplantısı yaptığının ertesi günü yayınlanan ve kendisinin sahibi bulunduğu Yürüyüş Dergisi'ndeki «Tek Ülkede Tek Parti» başlıklı başyazıda TIP'in Büyük Kongre Kararı hatırlatılmaktadır. Bu karar şöyledir:

«Türkiye İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi, Türkiye'nin somut koşullarının bilimsel sosyalist açıdan somut tahliline dayanan programı ve işçi sınıfı partisine özgü tüzüğü ile, saptadığı strateji ve taktiklerle, denenmiş kadroları ve başarılı geçmişleriyle işçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan politik mücadelesinin günümüz koşullarında örgütlenişidir ve bu mücadelenin yürütücüsü ve geliştiricisidir.» (TIP Büyük Kongre Kararı, Şubat 1979)

Şunu hatırlatmak istedik ki, TIP yöneticileri bu kongre kararını aldıkları sırada TSİP'le yeni bir program temelinde görüşme sürdürüyorlardı.

Aynı Yürüyüş Dergisi'nde TIP'in tek bilimsel sosyalist parti olduğu vurgulandıktan sonra, TIP dışındaki sosyalistlerin TIP'e katılmaları yoluyla «birliğin» sağlanacağı açıkça ifade edilmekte ve hedef şöyle gösterilmektedir.

«Bu nedenle, birlik hedefine, bilimsel sosyalizme aykırı ideolojik ve politik çizgileri mahkum etmeye, özellikle anti-TIP politikaları etkisizleştirmeye ve

böylece oluşacak zemin üzerinde bilimsel sosyalizme kazanılabilecek politik kadroların tümünü tek bilimsel sosyalist program ve örgüt yapısı içine katmaya yönelik mücadeleyle ulaşılabilecektir.» (Yürüyüş, 25.6.1979)

Sayın Sargın'ın ve TIP'in dergisi, görüldüğü gibi, açıkça TIP dışındaki sosyalistleri «TIP'e katmak» yoluyla birlik hedefine varılacağını söylemekte ve şöyle devam etmektedir:

«Dolayısıyla bilimsel sosyalist politik örgütün, ülkemizde Türkiye İşçi Partisi'nin kendisini bilimsel sosyalist hareketin tek gerçek temsilcisi görmesiyle, politik birlik ve örgütsel birleşme için mücadele etmesi asla birbirleriyle çelişen değil, tam tersine, birbirini zorunlu kılan olgulardır.» (Yürüyüş, 25.6.1979)

Bu satırlar TIP'in kamuoyu önünde TSİP ile TIP'i «sütratle birleştirmeyi» istediğini söylediği mektuptan bir hafta sonra yazılmıştır. Yani TIP'in «birleşme» sözcüğünden «iltihakı» anladığı açıkça bellidir. Nitekim aynı sayıdaki TIP'in TSİP'e mektubunda şu satırlar yer almaktadır:

«Sizleri, Partinizi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist politik örgütünün daha da güçlendirilmesine katkıda bulunmaya çağırıyoruz... Partimiz, Türkiye İşçi Partisi, sizleri işçi sınıfı mücadelesinin çıkarlarının gerektirdiği biçim ve kapsama uygun olarak Türkiye İşçi Partisi'nin örgütsel varlığı ve temel politik çizgisi etrafında birleşmeye çağırır.» (TIP'in TSİP'e mektubundan)

Görülüyor ki TIP TSİP'i birleşmeye çağırıyor, kendisine iltihaka çağırıyor. Nitekim bu mektubun bize gelmesinden bir gün önce 17.6.1979 tarihli TIP Teşkilat toplantısında Sayın Boran Türkiye'de solun bölünmemiş olduğunu öne sürerek şöyle diyordu:

«Solun bölünmüşlüğünden bahsediliyor son günlerde bilhassa. Solun bölünmüşlüğünden bahsedenler, birincisi burjuva ajanlarıdır, burjuvazidir. İkincisi de iyi niyetli de olsa, objektif olarak burjuvazinin belirlemesine koşut düşen, ona denk düşen, onunla aynı görüşü istemeyerek paylaşılan, sol görünümü kişi ve örgütlerdir. Sol adına hareket edenler şunu iyi bilsinler ki, sol bölünmemiştir.

İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi dımdık ayakta» (Behice Boran'ın 17.6.1979 tarihli konuşmasından)»

Bu sözler birkaç bin TIP'linin konukların ve basın mensuplarının önünde söylenmiştir. Gerçek Gazetesi muhabirinin saptadığı bu sözler TIP'in bölünmüşlüğü ve birlik konusundaki anlayışlarını yansıtmaktadır. Sayın Boran'ın yazılı metin dışına çıkararak söylediği bu sözleri, aynı konuşmasında metin içindeki şu sözler tamamlamaktadır.

«Burjuvazi Türkiye'de solun parçalanmış olduğu konusunu sürekli işlemekte ve görünümü geliştirip vurgulamak yönünde çeşitli girişimlerden, tertiplerden geri durmamaktadır. Oysa bölünmüşlük görünümü bir yana, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi gerçekte vardır ve Partimiz Türkiye İşçi Partisi'dir. Bunu bölünmüşlük iddiasında bulunanlar da bilmektedir. Dünyada ve her ülkede, verili durum ve koşullara göre, bilimsel sosyalist açıdan tek doğru çizgi, strateji vardır ve bu çizgi kendini er geç kabul ettirir ve işçi sınıfı hareketi haline gelir. Türkiye'de de bu böyle olacaktır.» (Behice Boran'ın 17.6.1979 tarihli konuşmasından, Yürüyüş, aynı sayı, sf. 16)

Bu sözler yeterince açıktır. TIP'in birlik diye bir sorunu yoktur. «TIP'e göre sol bölünmemiştir, bu iddiayı yayan burjuvazidir. Bölünmüşlük olgusu sadece bir görünüm ve iddiadır. Solu bölünmüş göstermek, burjuva ajanlarına, burjuvaziye koşut düşmektedir.»

Böyle bir anlayışın birliğe hizmet etmeyeceğini, bu görüşleri taşıyan TIP'in birlik konusundaki sözlerinin tasvip bulmayacağını ve bulamayacağını belirterek sözlerini sürdüren TSİP Genel Sekreteri «Solu bölünmüş kabul etmeyen, bölünmüşlüğü sadece bir görünüm ve burjuva iddiası sayan TIP anlayışıyla bağdaşamayız. Buna rağmen biz iddia ediyoruz ki sol bölünmüştür. Birlik ve birliktelik solun en ivedi gereksinimidir. Ve TSİP birlik politikasını ısrarla sürdürmektedir. Bölünmüşlüğü kabul etmeyenlerle de demokratik ve siyasal işbirliği yapmakta kararlı ve sabırlı davranacaktır.

TIP'li arkadaşlar, bu yanlış görüşlerini değiştirene kadar, onlara karşı da dostluk ve işbirliği politikasını sürdürüceğiz.» demiştir.

TSİP Genel Sekreteri, «Bu yılki seçimlerde soldaki güçler etkili bir seçim bloku oluşturmalı ve kitlelerin bu özelemlerini yerine getirmelidirler.» diyerek sözlerini bitirmiştir.

Hür Teşebbüs Konseyi: TEKELCİ SERMAYENİN BİR BAŞKA BORAZANI

Uzunca bir süredir sesi soluğu çıkmayan «Hür Teşebbüs Konseyi», Başkanlık kurulu aracılığıyla bir bildiri yayınlayarak, «Meclis gündeminde bekleyen bazı hayati önemdeki yasa tasarılarına rağmen» parlamentonun tatile girmesini erken ve sakinca bulduğunu açıkladı.

Hür Teşebbüs Konseyi, bilindiği gibi, Odalar Birliği, İşverenler Sendikası Konfederasyonu ve TUSİAD gibi doğrudan tekelci sermayenin kontrolündeki kuruluşlara ilave olarak Ziraat Odaları Birliği ve Başkanlığını AP Milletvekili Hüsamettin Tiyaşan'ın yaptığı Esnaf ve Sanaat-

karlar Konfederasyonundan oluşuyor.

Tarım üreticileri ile esnaf ve sanatkârların talep ve çıkarlarını ne ölçüde temsil ettiği belirsiz olan son iki kuruluşun çeşitli konularda izleyebilecekleri politikalarla tekelcilerin ne denli güvenilir payandaları olduğu açıkça biliniyor.

«Hür Teşebbüs Konseyi» bildirisinin asıl amacının, başını AP ve Demirel'in çektiği hükümeti düşürme operasyonuna, tekelciler tarafından sunulan «tarım üreticileri ile esnaf ve sanatkâr» takviyeli bir destek olduğu açık. Böylece tekelci sermaye,

bir yandan, gelecek «yardım»dan mümkün olduğu kadar büyük hisseyi koparabilmek için mevcut hükümetle görüşmeler yaparken, diğer yandan da, isteklerini tümüyle karşılayabilecek bir hükümetin oluşturulması için tüm türden taleplerini seferber etmekten geri durmuyor.

Bugün ülkemizde tarım üreticileri ile esnaf ve sanatkârların çözüm bekleyen pek çok sorunlarının bulunduğu açıktır. Bu sorunların çözümü için yapılması gereken ilk iş de, tekelcilerin ağgözlü taleplerine karşılık tabanlı destek sağlamaktan başka bir düşünülmesi olmayan gerici yöne-

timlerin değiştirilerek, bu toplum kesimlerinin gerçek çıkar ve talepleri için yürütülecek mücadeleye öncülük edecek tutarlı yönetimleri işbaşına getirmektedir.

Böylesi bir sonuç sadece bir avuç tekelciler zümresinin yönlendirdiği ekonomi politikaları nedeniyle üreticilerin, esnaf ve sanatkârların da maruz kaldıkları büyük sıkıntı ve zorlukların azaltılmasını sağlamakla kalmayacak, tekelcileri sanki geniş bir toplumsal tabana dayanıyor gibi sundukları gerici talepleriyle başbaşa bırakacaktır.

ABD'nin Bölgemizdeki Yeni Hesapları

ABD emperyalizminin kan damarlarından biri kurumak üzere. Dünyadaki anti-emperyalist gelişmelerden etkilenen Ortadoğu'nun petrol üreticisi ülkeleri, eskiden olduğu gibi, ulusal kaynaklarını emperyalizme aşıktan sunamıyorlar. Hatta, aralarında çok büyük görüş ayrılıkları bulunsu bile, Arap ülkeleri, petrolü emperyalist tekellerin yağmasından kurtarma noktasında birleşiyorlar.

Bölgeden ABD'ye petrol akışının azalması veya durması demek, ABD tekellerinin soluk alamaz hale gelmesi demektir. Ve sorun, bu yanıyla sadece ABD tekellerini değil, bütün kapitalist dünya patronlarını yakından ilgilendirmektedir.

ABD yönetimi bu nedenle iki yönlü bir stratejiyi benimsemiş görünüyor. Bu, bir yanıyla, bütün kapitalist ülkelerin ABD'nin çıkarlarına uygun mihver etrafında bir petrol politikasını benimsemeleri demektir. Tokyo'da Carter, öteki kapitalist patronları, kendi politikasına yaklaştırmak için ter döktü. Bir başarıdan söz etmek mümkün değil ama, ABD'nin öteki Avrupa ülkeleri gibi kabuğuna çekilip petrol alanlarını kendi haline bırakmayacağı anlaşıldı.

ABD'nin bu politikasını, Ortadoğu'ya yönelik askeri hesapları tamamlıyor. İran'ın yitirilmesi gerçekten de çok büyük kayıp, petrol tekelleri için adeta bir yıkım olmuştur. Kaybedilen bu petrol anbarının yerini, ya tek tek arap ülkeleri, ya da Ortadoğu'ya yönelik global bir politikanın sonuçları doldurabilir. Ve tek tek Arap ülkelerinin, eski konumlarına razı olamayacakları anlaşıldığı için, bundan sonra ABD tekellerinin bölgedeki çıkarları, daha saldırgan bir politika ile korunabilir. Bu politikanın bazı militarist emelleri içermesi de kaçınılmazdır.

Pentagon çevreleri, genel olarak ABD'nin çıkarlarının tehlikeye düştüğü noktalarda, özel olarak da Ortadoğu'da petrol egemenliğini korumak yönünde kullanılmak üzere 110 bin kişilik, hareket kabiliyeti yüksek ve tam donanımlı bir askeri birliği sürekli hazır tutacaklarını açıklıyorlar. Aynı hesaba, 6. Filo'nun güçlendirilmesi veya yeni kuvvetlerle takviye edilmesi planları eşlik ediyor.

Böylece ABD yönetimi, iknâ politikasını yerine zorla «ikna» etme politikasını uygulamayı zorunlu görüyor. Topyekün bir tehdit politikasının ABD çıkarlarını ne ölçüde koruyacağı kuşkuludur ama emperyalizmin bu son formülünden başka sığınağı da kalmamıştır. SALT-2'nin estirdiği yumuşak iklim Ortadoğu'da buzları eritebilir, bundan, gerginlik yanlısı güçler zarar görebilir.

Bölgedeki ABD üsleri, bu yeni 110 bin askerin kullanılmasına pek de yeterli görünmüyor. Yeni üsler elde ederek bölgedeki ABD askeri gücünü arttırmanın da bugün için mümkünü yok. Çünkü, en gerici Arap rejimleri bile uzaktan koruyuculuğunu ABD askeri varlığına tercih eder hale gelmişlerdir.

Bu nedenle, ABD'nin İngiliz üslerini sessizce devralma girişimleri önümüzdeki dönemde de sürecektir. Kıbrıs'daki İngiliz askeri üslerinin ele geçirilmesi bu politika içinde önemli bir yer tutmaktadır. U-2 uçakları için açılan tartışmanın bir başka boyutu da budur.

Viyana'da «kuzulaşan» ABD'nin Ortadoğu'da azgınlaşacağını hiç kimse gözden kaçırmıyor. Ve yeni araçlarla beslenen bu saldırgan politikaya karşı barışı korumak, bölgenin güvenliğini titizlikle gözetilen bir politika izlemek, ilerici güçlerin hayati önemdeki bir görevidir.

Zamlardan Kurtulamayan Ürün : PETROL

Petrol İhrac Eden Ülkeler Örgütü OPEC, 27 Mart'taki son zamdan bu yana geçen 3 aylık kısa bir süreden sonra yine ürünlerine zam yaptı.

Kapitalist dünya, bir yandan petrol yerine ikame edilecek değişik enerji kaynaklarını (kömür, su, güneş enerjisi, nükleer enerji gibi) büyük çapta üretme yollarını ararken, diğer yandan, OPEC ülkelerinin yaptığı petrol zammı konusunda olumsuz kamuoyu oluşturmak için yaygara koparmaya devam ediyor. Ayrıca, yedi kapitalist-emperyalist devlet başkanlarının, kapitalist dünya patronluğunu ve geri kalmış ülkeler üzerindeki

hegemonyalarını bundan böyle hangi yöntemlerle sürdürebileceklerini Tokyo zirvesinde tartışmaları yeni sona erdi.

Bilindiği gibi OPEC 1970 yılında kuruldu. Hâlen 13 ülkeyi kapsamına alıyor. Bu ülkelerin ürettikleri ham petrol, dünya toplam üretiminin % 45'i ve bu miktarın % 80'ini ihraç ediyorlar.

Yıllar yılı Orta-Doğu'nun ve Kuzey Afrika'nın petrol kaynaklarını kendi dev tekelleriyle sömüren kapitalist dünyaya bir tür tepki olarak doğdu OPEC. Yok pahasına ihraç ettiği kara altına karşı, nerdeyse iğneden ipliğe herşeyini ateş pahasına ithal eden petrol ülkeleri, hep geri kaldılar. Dünyanın başlıca enerji kaynağı haline gelen petrol, sanayi ve teknolojinin tüm dallarına vazgeçilmez ana madde olarak girdi.

OPEC ülkelerinin petrol gelirleri yüksek olmasına yüksek. Ancak, işlenmiş ürün alımlarına giden harcamaları, petrol girdilerinin çok üstünde. Bu yüzden bu ülkeler dış borçtan enflasyondan bir türlü kurtulamıyorlar.

1970 ile 1979. Mart'ı arasında varıl başına 1.80 dolardan 18 dolara yükselen ham petrol taban fiyatı, geçtiğimiz aylarda dünya serbest piyasalarında ise sınır tanımaz tavanlara vardı. Büyük oranda ABD ve di-

kısa..kısa..kısa

İTALYA — 14 MİLYON İŞÇİ
GREV YAPTI

İtalya'da geçen Salı günü, Sendikalar Birleşik Federasyonunun çağrısı üzerine 14 milyon işçi ve emekçi 4 saatlik genel grev yaptı. Ülkede 3 yıldan beri bu büyüklükte grev görülmemiştir. Sanayi, tarım, ulaşım, bankalar, mağazalar, bakanlıklar, okullar, kısacası tüm yaşam etkilenen grevden. Sendikal gerekçelerle başlatılan grev, önemli politik bir anlam taşıyordu.

Ücret mukavelelerini yenileme görüşmelerini aylardır reddeden patronlar, eski Hristiyan Demokrat hükümet tarafından destekleniyordu. 3 Haziran seçim sonuçlarının patronlara yeniden cesaret vereceği kuşku, emekçiler arasında yaygınlaşıyor.

MECLİS BAŞKANI SEÇİMİ

İtalya tarihinde ilk kez Meclis Başkanlığına bir kadın milletvekili seçildi. Meclisin 630 milletvekili bu göreve komünist milletvekili Bn. Nilde Jotti'yi getirdi. Bu toplumsal mücadelecinin en önemli bileşenlerinden biri olan kadın hareketinin ülkede sembolleşmesi anlamına da geliyor. 59 yaşındaki Bn. Jotti, 1972 yılından beri İKP üyesi. 26 yaşından bu yana sürekli Meclise girmiş ve 1969'dan itibaren de Avrupa Parlamentosuna seçilmiş.

EMPERYALİZM TOKYO'DA NE İSTİYORDU?

Selçuk Çalhan

Emperyalist sistemin kodamanları Japonya'nın başkenti Tokyo'da biraraya geldiler. Emperyalist büyüklerin sık sık buluşmaları, koşulların bir zorlaması olarak ötedenberi kendini dayatıyor. Ancak, şimdiye değin yapılan çeşitli toplantılar, danışma niteliğinde olmaktan öteye geçememiştir. Oysa emperyalizmin asıl sıkıntısını çektiği şey, değişen dünyanın karşısında yeni koşullara kendini uydurmaktır. Bu nedenle emperyalizmin en büyük gereksinimi, güçlerini birleştirmek ve aralarındaki çelişkileri asgariye indirmektir.

Emperyalist sistemi merkezileştirmeye iten acaba nedir? Bunun cevabı iki yönlü olarak ortaya çıkmaktadır. Birincisi, çağımızın gelişim sürecinin barış, demokrasi toplumsal ilerleme ve sosyalizm yönünde olmasıdır. İkincisi ise, buna bağlı olarak emperyalizmin gerilemesi ve paylaşım mücadelesinde kendi içinde çelişkilere düşmesidir.

Emperyalist sistem kendi aleyhine gelişen bu dünyada yaşamını sürdürebilmek için ekonomik, politik, teknolojik olanaklarını birleştirmeye ve içiçe geçirmeye özen göstermektedir. Son zamanlarda ortaya çıkan ve «üç merkezi komisyon» adı verilen organ, çeşitli tekelci ülkelerden bu alanlarda faaliyet gösteren bir çok kişiyi içine almaktadır. Politikacılar, tekel yöneticileri, bankacılar, bilim adamları ve sarı sendikacılar bu organı oluşturmaktadır. Böylece, ABD-AET-Japonya eksenini, merkezleşme gayretlerinin en somut bir girişimi olmaktadır..

Bu dorukta ele alınacak konulardan en önemlisi petrol sorunu oldu. Emperyalistler arasındaki petrol rekabeti ve bunun doğurduğu çelişkiler ele alınarak çözümlenmeye çalışıldı. Ama başarıya ulaşamadı. Bu da, emperyalist sistemi saran petrol «bunalımı»na emperyalist ülkeler arasında ne denli ciddi çelişkiler doğurduğunu gösteriyor. Bu çelişkilerin şimdi daha da derinleşmesi özellikle ABD ve AET arasında daha büyük çatışmaların doğmasına yol açabilecek mahiyettedir.

Tokyo doruğunda önemle ele alınan bir başka konunun, petrol sorunu dışında gelişen dünya devrimci sürecine karşı ne gibi «önlemlerin» alınacağı olduğu muhakkaktır.

Emperyalizm, ilerleyen sosyalist sisteme ve ulusal kurtuluş hareketine karşı kendini korumak ve biraz daha yaşayabilmek için, elindeki tüm olanakların emperyalist sömürü çıkarlarına kullanılmasını sağlamaya çalışacaktır. Bunun için, saldırganlık silahını daha yetkin ve daha yaygın kullanmaya çalışacaktır. Dorukta emperyalist büyüklerin bu konuda anlaşmış olmaları için hiç bir neden de yoktur. Çünkü emperyalizm, Ortadoğu'da, Afrika'da ve şimdi Latin Amerika'da mevzilerini kaybetmekte ya da gerilemektedir. Nitekim, ABD başkanı Tokyo doruğu öncesinde verdiği demeçlerde bunu gizlemekte ve Ortadoğu'da bir karışıklık çıktığında silahlı müdahalede bulunacağını açıkça söylemektedir.

Tokya doruğu, aradaki anlaşmazlıklar ne olursa olsun, emperyalizmin değişen dünya karşısında yeni stratejilerinin ana hatlarını belirtmeyi amaçlamaktaydı. Somut olarak ne gibi kararlar alındığı henüz bilinmiyor, ama muhakkak olan bir şey varsa, o da emperyalizmin dünya çapında yeni zorbalıklara, yıkımlara hazırlandığıdır. Lâkin doruk toplantıları, alınan kararlar, çizilen stratejiler tarihin tekerleğini geri çevirmeye yetecek midir?

Bunun cevabını tarih her zaman vermiştir.

ger kapitalist ülkelerin stoklama amacına dönük petrol alımları yüzünden petrol ticareti, tekellerin elinde oyuncak oldu. Ve bunun en ağır yükünü de emperyalizme bağımlı, geri kalmış ülkeler çekiyor. % 35 oranındaki yeni zamlarla varilli 18-23 dolara alınacak petrol, bu yükü daha da arttıracak. Öte yandan, başta ABD olmak üzere kapitalist devletler, petrol üreten ülkelerde eskisi gibi at oynatamıyorlar artık. İran'daki halk devrimi sömürü mekanizmasına ciddi bir darbe indirirken, Suudi Arabistan - Mısır arasındaki ilişkilerin bozulması da Orta - Doğu'da umutların giderek yıkılmasına neden oldu. Bu yüzden emperyalizmin bu kez Orta-Doğu'yu sıcak savaşlar odağı haline getirmeye hazırlanıyor. ABD'nin askeri müdahalelere girişebileceği söylentileri yaygınlaşırken, Basra Körfezinde iş görecektir özel bir orduyla ABD emperyalizminin çıkarlarını korumak zorunluluğu açıktan açığa savunuluyor.

Bölgede önemli yeri olan bir ülke de Türkiye. Bir yandan yeni jandarma görevi önerilerine karşı çıkmak, diğer yandan ihracat geliri sırf petrol alınmasına bile kesinlikle yetmez hale gelen çıkmazdan kurtulmak, Türkiye sorunlarına köklü siyasal ve ekonomik çözümleri bir an önce getirmekle mümkün.

Ülkemizin dışa bağımlılığına karşı çıkan ilerici ve yurtseverlerin enerji konusunda yıllardır kaldıkları tehlike çanları, sonuçlarını acı biçimde dayattı. Geniş emekçi halk kitmeleri artık gerçekleri her geçen gün daha da somut biçimde algılıyorlar.

İRAN Yeni Anayasa Tasarısı Hoşnutsuzluklara Yolaçıyor

İran'da dini lider Ayetullah Humeyni ile çevresince hazırlanan yeni Anayasa tasarısı, halk arasında zaman zaman şiddetlenen tartışmalara yolaçtı. Bu taslak, Şah diktatörlüğünün devrilmesinde kuşkusuz en önemli rolü oynayan çevrelerde oybirliğiyle onaylanmıyor.

Anayasa tasarısına hâkim olan şey, Humeyni ve taraftarlarının anlattığı biçimde «İslâm ilkelerinin önceliği» dir. Nitekim tasarıda, tüm siyasi, toplumsal ve ekonomik çalışmaların temelini, İslâm düşüncesinin ve maneviyatının oluşturacağı yazıyor. Tasarı, din adamlarından oluşacak bir «Anayasa koruyucuları Konseyi» öngörüyor. Bu konsey, Parlamentoda kabul edilen yasaları, eğer İslâm ilkelerine aykırı oldukları kanısına varırsa iptal etme yetkisinde olacak.

Etkin azınlıklar ve özellikle Kürtler, bu yeni tasarımı endişeyle karşıladıklarını açıkladılar. Çünkü, özellikle Kürtlerin istedikleri özerklik konusunda tasarıda en ufak bir atf yok.

Kralığa karşı çarpışan Ulusal Demokratik Cephe unsurları, bu yeni tasarının tam bir özgürlük havası içinde, tüm halk tarafından tartışılması gerektiğini açıkladılar. Oysa Humeyni, Anayasa tasarısını işleyerek nihai haline getirecek, halk arasından seçilenlerin oluşturacağı bir Kurucu Meclis konusunda çok karsız.

Anayasa taslağı metninde her ne kadar bireysel özgürlükler ve kadın erkek eşitliği tanınıyorsa da, kadının rolünün «esas olarak çocuk eğitimi» olduğu belirtiliyor. Bu da ilerici çevrelerin protestolarına yolaçıyor.

Tasarıya göre, siyasi partiler varolabilirler, ancak bağımsızlığa, egemenliğe ve İslâm dini ilkelerine dokunmamak şartıyla. Mahkemelerin de İslâm ilkelerine göre çalışması öngörülüyor.

İran'daki ilerici çevrelerin özellikle endişelendiren nokta, A. Humeyni'nin bu tasarıyla ilgili ilk eleştiriler karşısındaki tavrı oldu. Humeyni, bu eleştirileri yapanların, sarıklılardan ve İslâmlıktan korktuklarını, komünistlerin kendi taleplerini halka zorla kabul ettirmeyi istediklerini söylemişti.

BATI SAHRA

Washington, Cezayir'e Saldırı Konusunda II. Hasan'a Destek Oluyor

Fas hükümetinin Cezayir'e yönelttiği diplomatik tehdit gelişirken, zihinlerde Rabat'ın Cezayir'e karşı tehlikeli bir saldırıya girişeceği kuşusu da artıyor.

Fas topraklarına yönelen askeri harekâtın sorumluluğunu Cezayir'e yüklemek isteyen Rabat hükümeti, dünyanın çeşitli başkentlerine görevliler yollayarak B.M. Güvenlik Konseyinde bu konuda tartışma açılması için girişimlerde bulunuyor. Kral II. Hasan, bir süredir Cezayir'i açıkça tehdit ederek askeri müdahalede bulunma hakkının doğduğunu iddia ediyor. Hasan'ın böyle bir maceraya tek başına atılmasına pek tabii olanak yok. Bölgedeki gerginliği canlı tutmak için gerici Fas hükümetinin nereden destek ve cesaret aldığı bir süredir sorulup duruyordu. Nitekim Washington'un olaydaki parmağı çok geçmeden ortaya çıktı.

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, Washington'un, Fas'ın Batı Sahra'ya müdahalesini B.M. de destekleyeceğini açıkladı. Daha da ciddi girişim, Cezayir'deki ABD Büyükelçisi vasıtasıyla Cezayir hükümetinin resmen uyarılması oldu: «Cezayir'den gelen gerillaların Fas'a karşı giriştikleri askeri harekât Washington'u, geleneksel tarafsız (!) tutumunu yehiden gözden geçirmeye itebilir» deniyordu bu uyarıda.

Fas kralının içine itildiği durum hayli zor. Gerçek şu ki, Polisario Cephesine bağlı güçler yalnız Batı Sahra'da değil, ülkelerini işgal etmiş olanların başında gelen Fas'ın topraklarında da kurtuluş savaşlarını sürdürüyorlar. Dolayısıyla, Polisario eylemlerinden Cezayir'i sorumlu tutmak ve bu ülkeye karşı girişilecek bir saldırıyı böylece haklı çıkarmaya çalışmak, sorunu başaşağı çevirmek ve Fas'la Cezayir'i çatışmaya itmeyi amaçlamaktır.

Varolan tek sorun, aslında, Cezayir temsilcisinin B.M.'de ifade ettiği gibi, Batı Sahra halkının kendi kaderini tayin ve bağımsızlık haklarının hayata geçmesini sağlayacak kararların bir an önce uygulanmasıdır.

Bu arada Amerika'dan sonra Fransa'nın da, Fas kralını, belki biraz daha ölçülü biçimde cesaretlendireceği tahmin edilmektedir.

Şimdi de Vietnamlı Göçmenler Sorunu Sömürülüyor

Vietnam'dan kısa bir süre önce kendi istekleriyle göçen onbinlerce kişinin, gittikleri ülkelerde barınamayıp sonu meçhul yolculuklara çıkarılması, son günlerde dünya kamuoyunda çalkantılar yarattı. Olayı anti-komünist propaganda vesilesi yapmak ve Vietnam'ı suçlamak üzere kapitalist dünya paçaları sıvadı. Vietnam'a dün en güçlü bombaları ve ölüm gazlarını yağdıranların bugün göçmenler için «insancılık»ları tuttu!

Vietnam'ı suçlamaya kalkmak, aslında olayı tümüyle saptırmak, yalan söylemektir. Zira Vietnam, bu insanları göçe asla zorlamamış, yurtlarından kovmamıştır. Kapitalizmin serabını gören, «özgür dünya»ya bir an önce kavuşmak isteyenler, göçmenlerin bizzat kendileridir. Olaya biraz eskiye dönüp baktığımızda, gerçekler günışığına çıkar.

Vietnam sömürge iken, yoksulluk ve sömürge boyunduruğu altındaki ülkede birkaç bin Vietnam'lı'nın yaşamı hayli kolaydı kuşkusuz. Konforu sağlıyor, radyo, televizyon, soğuk hava tertibatı, lüks otomobiller vb. bu kişilerin yaşamlarının olağan unsurlarını oluşturuyordu. Ve bu birkaç binin yanında, dolar kırıntılarında sebezlenen, çoğunu da Çin kökenlilerinin oluşturduğu oldukça geniş bir tabaka vardı. Birinciler, 1975 yılında ülkeyi terkettiler.

Kurtuluş sonrasında Vietnam, savaşın yakıp yıktığı ülkeyi yeniden inşa çabasına girişti! Benzin zor bulunuyor, elektrik kısıntısı getiriliyor, otomobillerin yerini bisiklet alıyordu. Bu koşullarda yaşamak ve pek tabii çalışmak, rahata alışmışlar için zordu. Onlarca yıllık sömürgecilik ve 30 yıllık kurtuluş savaşının vârisi Vietnam, bugün, dünyanın en zor ekonomik koşullarında, özgür ve bağımsız olarak varolma savaşı veren ülkelerden biri. Ve yukarıda değindiğimiz Vietnamlıların göçetmesinin önemli nedeni oldu.

İkinci neden ise, uyumsuzluk, Amerikan işgali sırasında yıllar boyu, birçok Vietnam'lıya Amerikan

kültürü, haksız kazanç yolları ve her türlü yozlaşma aşlandı. Bunlardan çoğunun, yeni Vietnam toplumuna, onun yeni kültürüne, özveri taleplerine uyum göstermesi imkânsızdı.

Çıkarları zedelenenlerin yanında, emperyalist işgalcilerle birlik olup kendi halkına karşı savaştığı için kaçmayı çare olarak görenler ve Vietnam'ın barış ve bağımsızlığa kavuşmasıyla yitirdikleri avantajlı durumları başka yerlerde aramaya özenenler de vardı. Nitekim göç etmek istediler ve Güney-Doğu Asya ülkelerine iltica ettiler. Ama o ülkelerde de barınamadıklarından, karanlık bir gelecekle karşı karşıyalar bugün.

Siyaset meleği kesilen kapitalist dünyada Vietnam'lı göçmenler için yaratılan ağlama duvarlarına, bu olayı fırsat bilen bazı ülkelerin (Norveç gibi) Vietnam'a yaptığı yardımı kesme girişimlerine karşın sosyalist Vietnam bu ciddi soruna olanca duyarlılığı gösteriyor, olaya insanca biçimde yaklaşıyor.

Bir süre önce Vietnam yetkilileri, görüşmelerle doğrudan ilgili tüm ülkelere çağrıda bulunarak, somut çözüm aramalarını istediler. Ancak, daha dün milyonlarca Vietnam'lı'nın yokolmasına bizzat katkıda bulunanların bugün kendilerine «koruyucu» süsü vermesine de kesinlikle karşı çıktılar.

Batılı devletler, göçmen sorununu Vietnam'a karşı propagandada kampanyasına dönüştürmüş bulunuyorlar. Bu ülkeye karşı adeta yeni bir savaş açtılar. İngiltere ve Belçika, Ortak Pazar'ın Vietnam'a yaptığı yardımları derhal askıya aldıkları için çabalyor. Ancak bütün bu çabalar boşa çıkmaya mahkûm. Kahraman Vietnam halkına kara çalamayacaklar.

Sosyalist ülkeler ve ilerici dünya kamuoyu, Birleşmiş Milletler'de olağanüstü toplantı yapılarak, Vietnam'ın önerdiği şekilde, göçmenlerle doğrudan ilgili ülkelerin, drama dönüşen bu soruna somut ve ivedi çözüm getirilmesini talebediyorlar.

TİP'in Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ni kendisine katılmaya çağırın 18/6/1979 tarihli mektubu üzerine TSİP Merkez Yürütme Kurulu TİP'in iltihak çağrısını reddeden ve TİP'i Birleşme Kongresi'ne çağırın 22 Haziran 1979 tarihli cevabi mektubunu TİP Merkez Yönetim Kurulu'na gönderdi. BİRLİK'in 19. sayısında metni yayınlanan bu mektuptan sonra, TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın 18 Haziran günü yaptığı basın toplantısında ve ondan sonra yayınlanan Yürüyüş dergisinde çıkan yazılarda ileri sürülen iddialar üzerine TSİP Merkez Yürütme Kurulu TİP Merkez Yönetim Kuruluna aşağıdaki mektubu gönderdi.

2 Temmuz 1979

Sayın Behice Boran,

Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri,

Türkiye İşçi Partisi

İSTANBUL

Partiniz'e yaptığımız işbirliği çağrısına cevap olarak gönderdiğiniz ve basına da ilettiğiniz mektupta, Partilerimiz'in «süratle birleştirilmesini» öneriyor, bunun yolu olarak da «TİP'in örgütsel varlığı ve temel politik çizgisi etrafında» TSİP'in TİP'e iltihak etmesini, böylelikle TİP'in «daha da güçlendirilmesine katkıda bulunmasını» öngörüyorsunuz.

Merkez Yürütme Kurulumuz, TİP'in bu yeni iltihak çağrısını da tıpkı sekiz ay önce olduğu gibi gündemine almadan reddetti. Buna karşılık Partiniz'e bir mektup yazarak, görüşlerinizi değiştirdiğiniz ve iltihakı değil, ideolojik birlik temelinde birleşmeyi öngördüğünüz takdirde, derhal ilkesel düzeyde parti delegasyonlarımızın toplanmasını, ayrıca hukuk bürolarımızın bir araya gelmesini istedi. Çağrımızda, 4 Ağustos'tan önce her konuda görüş birliği sağlandığı takdirde, 22 Temmuz'da Birleşme Kongresi'ne gidilmesini, hukuki yönden bu mümkün değilse, tam bir seçim işbirliği yaparak, seçimler sonrasında Birleşme Kongresi toplanmasını önerdik.

Ne var ki, Partinizin Genel Sekreteri Sayın Nihat Sargın son yaptığı basın toplantısında TSİP'in TİP'e iltihakında ısrar etti. Sayın Sargın'ın getirdiği formülün somutu şuydu: «Önce TSİP kongresini toplayıp kendi örgütünü feshederek TİP'e iltihak kararı alsın, sonra da TİP kongresini toplayarak TSİP'i TİP'e kabul etsin.» Bu formül, tarafımızdan daha önce de bir ara protokolle TSİP'e önerilmiş ve reddedilmiştir. 3 ay önce reddettiğimiz iltihak formülünün yeniden karşımıza getirilmesi yadırgatıcıdır.

Basında ve Genel Sekreterinizin sahibi olduğu Yürüyüş Dergisi'nin son sayısından okuduğumuz basın toplantısı metninden çıkan sonuç iltihak önerisinin tekrarlanmasıydı. Bununla birlikte, sözkonusu görüşlerinizi Partimiz'e basın yayın yoluyla değil de bir mektupla bildirmeniz gerektiğini düşünerek, Birleşme Kongresi çağrımıza yazılı cevabınızı bir hafta bekledik. Böyle bir mektup göndermeyeceğinizin anlaşılması üzerine daha önce çeşitli vesilelerle size bildirdiğimiz görüşlerimizi bir kez daha tarafınıza iletmeğe gerekti.

1- Birleşme ve birlik çabalarının TİP tarafından başlatıldığı yolundaki iddianız gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Çünkü Türkiye İşçi Partisi daima kendisini sosyalist hareketin «alışsız örgütü», «biricik partisi» görmüş ve soyut bölücülük iddialarından da hiçbir zaman vazgeçmemiştir. TİP yazılı ve resmi politikalarında son günlere değin sosyalist birlik diye bir sorun tanımamış, şimdilerde ise gerçeklerin dayatmasıyla «birliğin» sözünü etmeye başlamış, fakat «birlik hedefi»ni kendi dışındaki sosyalist örgüt ve kişilerin TİP'e katılması olarak göstermiştir.

TİP'İN BİRLİK KONUSU

Buna karşılık, tüm devrimci-demokratik kamuoyu bilmektedir ki, sosyalist hareketin birliği ve merkezleşmesi, solda kapsamlı bir işbirliği için yıllardır yorulmak bilmez bir uğraş sürdüren, birliğin ve birlikteliğin gerekleri ve ilkeleri doğrultusunda çaba gösteren parti, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi olmuştur.

Bu gerçeğe en fazla tanık olanlar arasında Türkiye İşçi Partisi yöneticileri bulunmaktadır.

Örneğin, TSİP kurulmadan önce, kurulduktan sonra ve yeni TİP kurulmadan önce sizlerle birlik doğrultusunda çeşitli görüşmelerimiz olmuştur. Tümümüz bizden gelen bu girişimlere siz arkadaşların tutumu daima olumsuz olmuştur.

1976 yılındaki 1. Parti Kongremizde sosyalist birlik konusunda aldığımız Kongre Kararı, daha sonraki yıllarda birlik ilkelerimizin temel ve yol göstericisi olmuştur. Gene Partimiz'in yöneticileri sosyalist birlik ve solun birlikteliği konusundaki resmi parti görüşlerini defalarca, ayrıntılı olarak somut yöntemler zeti olarak önermişlerdir. Tüm yayın organlarımız da bu politikaları sürekli yansıtmıştır. Bütün bu ilkeli ve kararlı çabalar karşısında, TİP'in tutumu, kendi dışındaki sosyalist siyasal örgütlenmeleri yok saymak, onları «sol kenarda oynayanlar», «anafor akımlar» diye nitelenmek olmuştur.

2- TSİP ile TİP arasındaki birleşme çabalarının girişiminin de sizden geldiğini söylemek mümkün değildir. Çünkü, bildiğiniz gibi Başkanlık Kurulu üyeniz Yavuz Ünal arkadaş, 8 ay önce Genel Başkan Arkadaşımıza gelerek «TSİP kendisini feshedip TİP'e katılsın, buna karşılık bazı TSİP yöneticilerine TİP yönetiminde yer verelim» demiştir. Genel Başkanımız ise, birliğin temelini ideolojik birlik olduğunu söyleyerek, siyasal örgütsel birliği sendikal birleşmelere indirgeyen anlayışla birliğin sağlanamayacağını belirtmiştir. Ayrıca iki partiden birinin diğerine katılmasıyla birlik sorununun çözümlenemeyeceğini, çünkü birlik konusunun aritmetik toplamlarla ele alınamayacağını söylemiştir.

Daha sonra, TİP iltihak fikrinden vazgeçtiği için birleşme görüşmelerinin başlaması mümkün olmuştur. Fakat bu süreçte de TİP iki partinin demokrasi için işbirliğini kabul etmemiş, yazılı politikalarında ve Kongre Kararında kendisini işçi sınıfının tek ve gerçek temsilcisi tanıtmaya devam etmiş, birlik politikasını resmi ve kitlelere açık bir politika haline dönüştürmekten çekinmiştir. Bütün bunlar birlik yanlısı olmayan tutumlardır. Nitekim TİP sonuç olarak getirdiği protokolda de TSİP'in kendisine iltihakını istemiştir. Partiniz'in son mektubu ve Sayın Sargın'ın son basın toplantısı da iltihak çağrılarının yinelenmesinden başka birşey değildir.

3- Siz TİP yöneticisi arkadaşların öncelikle birleşme ile iltihak arasındaki derin farkı bilince çıkarmaları gerekir.

Sadece bu kadarla da yetinmeyip, en geniş kamuoyuna açık ve seçik bir dille TSİP'in ve diğer sosyalist örgüt ya da kişilerin TİP'e katılmalarını istediğinizi ve bu yolda uğraş verdiğinizi ilan etmelisiniz.

Çünkü Partiniz'in resmi ve yazılı politikaları ile basın toplantılarınız ve günlük basına açıklamalarınız arasında bir uyumsuzluk bulunmaktadır.

Partinizin Genel Başkanı Sayın Behice Boran bilimsel sosyalist hareketin bölünmemiş olduğunu, bu hareketin TİP tarafından temsil edildiğini söylemektedir. Dört ay önce aldığınız Büyük Kongre Kararı'nda da aynı vurgulamaya yapılmaktadır. Gene Partiniz'in politikalarını yansıtan yayın organlarında «birliğin» yolunu sizin dışındaki sosyalistlerin TİP'e iltihakı olarak göstermektedir.

Şu halde bu görüşlerinizi de günlük basına ve dolayısıyla en geniş kamuoyuna da açılmaktan çekinmeyiniz. Çünkü bu görüşlerinizin doğruluğuna, TİP'in tek bilimsel sosyalist parti ve öncü parti olduğuna inanıyorsanız, bunu geniş kitlelere ulaşmayan ve sadece birkaç bin TİP'linin okuduğu parti yayın organlarında vurgulamakla kalmayınız, geniş kitlelere de ulaşan günlük basında da bu görüşlerinizi yineleyiniz.

Birlik gibi yüzbinlerce devrimci - ilerici yurttaşımızın ve bilinçli emekçilerin bu denli önem verdiği bir konuda kamuoyunu yanlış bilgilendirmeye mahal vermeyiniz. En geniş kitlelere önünde gerçek kanılarınızı açıklayınız. Çünkü birkaç bin okuyucuya sahip olan yayın organlarınızda «TİP öncü partidir, tek partidir, bizim dışımızdaki sosyalistler gelip TİP'e katılmalıydılar» derken, günlük basına açık bültenlerinizde birleşme ve birlik yanlısı izlenimi uyandırma çabalarınız içten olmayan bir tutumdur.

Partiniz'in «birlik» konusundaki yanlış yaklaşımı ve «katılma» terimi yerine özellikle «birleşme» sözcüğünü seçmesi nedendir? Sizin de bildiğiniz gibi TİP uzun yıllardır sosyalist hareketin birliği gibi bir sorun dahi tanımamıştır. Fakat TİP'in yardığı teorik ve pratik çıkmazlar, ama en önemlisi yüzbinlerce işçinin ve diğer emekçinin birlik özlentileri TİP'i hiç değilse «birlik» sorununa yanlış da olsa yaklaşmaya zorlamıştır. TSİP ise ilk günden beri birliğin gereğini ve ilkeselliğini vurgulamış, bu doğrultuda çaba göstermiştir. Sonuçta haklılığı ve doğruluğu kanıtlanan TSİP olmuştur. TİP yöneticisi siz arkadaşlar ise uzun süre «birlik» diye bir sorun tanımadıktan sonra, gerçeklerin dayatmasıyla hiç değilse böyle bir sorun bulunduğunu yeni yeni kabul etmek zorunda kaldınız. Partimiz bunu da olumlu fakat yetersiz bir gelişme olarak görmekteyiz.

Ve TİP, ileri kitlelerin birlik özlentileri karşısında daha fazla dayanamayacağını gördüğü içindir ki, «birlik yanlısı» gibi gözükmekte yarar görmüştür. Ama sadece «birlik yanlısı» gözükmek yetmez. Birliğin ilkelerini ve yöntemlerini de somutlamak gerekir.

Şayet birlik, sizin ileri sürdüğünüz gibi, TİP'e katılmalar yoluyla gerçekleşir denirse, bu anlayış birliğe değil TİP'e hizmet anlayışıdır. Partiniz yöneticileri olarak elbette kendi Partiniz'e hizmet etmekle yükümlüünüz, ama TİP'in bugünkü konumuyla, yani grupçu tutumuyla, sosyalist hareketin objektif birlik ihtiyacı çelişmektedir.

Bu nedenle, ya «birliğin yolunu TİP'e iltihaktan geç» gören anlayışınızdan vazgeçeceksiniz, ya da birlik yanlısı olmadığınızı tek öncü Partinin TİP olduğunu, zamanla TİP'in herşeye kadir olacağını ve kendisini kabul ettireceğini her yerde açıkça savunacaksınız.

Bu ikisi arasında bir orta yol yoktur. Bunu özellikle bilmeniz gerekir. Bilmeniz gereken diğer nokta da bilinçli kamuoyunu yanıltmaya imkân bulunmadığıdır.

Bu olumsuz tutumunuz kamuoyunu yanıltmaya hizmet edemese bile birliği engellemeye yol açar. Çünkü, böyle bir tavır, ancak birlik sorununun yozlaştırılmasına yarar. Bu gibi politikalar, birliğin gecikmesine, partinize karşı duyulan güvensizliklerin artmasına, bölünmelerin derinleşmesine yol açar. Çünkü gerek TSİP teşkilatları gerekse her iki

ANDA OLUMSUZ TUTUMU

parti dışındaki bilimsel sosyalist / kadroların ileri gelen unsurları sizin politikalarınızı TİP yayınlarından izlemekte ve birlikçi olmayan tutumunuzu görmektedirler. Ama siz geniş kamuoyuna karşı birlikçi izlenim vermeye çalışırsanız, iltihakı istediğiniz halde bunu birleşme diye tanıtmaya devam ederseniz, diğer kadroları bilmeyiz ama, sizinle birlik kurmak isteyen binlerce TSİP'li kadronun gözünde bu içtensiz tutumunuz açığa çıkar. Bu ise, kaçınılmaz olarak Partinizde ve diğer birçok sosyalist kesimde sizler hakkında güvensizliğe neden olur. Böylesi bir olgu ise birliği geciktirmekten, bölünmelerin derinleştirmekten başka bir şeye yaramaz.

4- TSİP'in birlik anlayışını «pazarlıkçı» olarak niteliyorsunuz. Oysa TSİP örgütsel birliğin temelini ideolojik birlik olduğunu daima vurgulamıştır ve ideolojiye verdiği önem, Türkiye sosyalist hareketine yaptığı büyük ideolojik hizmetlerle bellidir.

Ayrıca, 8 ay önce TSİP'in TİP'e iltihakı önerisini getirdiğinizde en önde vurguladığımız nokta ideolojik birlik konusu olmuştur. Birleşme durumunda oluşturulacak Parti'nin programına baz olabilecek ana noktaların Partilerimiz arasında görüşülmesinde TSİP delegasyonunun ideolojik konularda ne denli duyarlı ve titiz davrandığını temsilci arkadaşlarınız bizzat müşahade etmişlerdir.

Asıl pazarlıkçı olan tutum, farklı bir programı olan, Türkiye özgülünde TİP'den farklı çözümler getiren TSİP'in sizin programınızı benimsemediği halde, TİP'e katılmasını istemeyiz ve sorunu bir yönetim paylaşımına indirgemenizdir. Partilerimizin birleşmesini, tüzüğünde değişiklik yapmak, iskemle sayısını arttırmak ve TSİP'den gelenlere yönetimde yer vermek anlayışına getirmek, sorunu «üç sizden, beş bizden» düzeyine düşüren pazarlıkçılığın ta kendisidir. 8 ay önce getirdiğiniz ve Nisan ayında protokolle tekrarladığınız bu pazarlıkçılık, tarafımızdan daima ve kesinlikle reddedilmişken ve bu hususlar size defalarca söylenmişken, TİP'in pazarlıkçı anlayışını TSİP'e maletmeniz bir başka olumsuzluktur.

5- Seçimler dahil olmak üzere somut konularda Partiniz'e getirmiş olduğumuz işbirliği önerisini «manevra» olarak niteliyor ve bir «grupçuluk» belirtisi şeklinde gösteriyorsunuz. Bu iddianız inandırıcı olmaktan çok uzaktır. Şöyle ki;

Birincisi Partimiz halk güçlerinin beraberliği ve dayanışması için her zaman somut önerilerde ve girişimlerde bulunmuştur. Somut konularda iş ve eylem birlikleri yapılması için sosyalist ve ilerici güçlere ve bu arada Partiniz'e yapmış olduğumuz pek çok girişim hatırladadır. Ama bu önerilerimiz her seferinde tarafınızca inandırıcı tek bir gerekçe olmadan reddedilmiştir. Oysa Partiniz «Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez» sloganı ile resmi açıklamalarında her zaman demokratik işbirliğinden yana olduğunu beyan etmiştir. Demek ki, önerilerimizin reddedilmesiyle, TİP yönetimi kendi çizmiş olduğu ve Kongre kararlarına geçirdiği politik hattına ters düşmüştür.

İkincisi, seçimlerde işbirliği önerimiz de yeni değildir. Yeni TİP kurulduktan bu yana yeralan 3 önemli seçimin üçünde de TİP'e seçimlerde işbirli-

ği çağrısı yaptık. Her seferinde olumsuz davrandınız. Son yerel seçimlerde hiçbir gerekçe göstermeden seçim işbirliğini reddetmeniz üzerine Partimiz kendi katıldığı 75 ilçe dışında kalan yerlerde öncelikle TİP'e oy verilmesi —ki siz 157 ilçede seçime katıldınız— çağrısında bulundu ve buralardaki tüm parti üyelerimiz, sempatanlar ve Partimiz'e oy vermeyi isteyenler TİP'e oy verdiler.

Üçüncüsü, seçimlerde işbirliği, bugün geniş bir sol potansiyelin en hayati taleplerinden birisidir. Partimiz de işbirliğini önerirken emekçilerin çıkarlarını gözetmekte, onların bu talebini dile getirmektedir. Bizim politikamızı «nitelemek» istediğiniz gibi «manevra»lar belirlemez, işçi sınıfının bilimi ve birlikçi tutumu belirler. Bunu, yani kitlelerin seçimlerde işbirliği talebini yükselteceğini, siz de biliyorsunuz. Zaten kamuoyunun işbirliği çağrımıza gösterdiği yakınlık ve olumlu tepki bunun kanıtıdır. Ve işte bu nedenle çağrımızı «manevra» diye niteleyip «karalama», «küçük düşürme» yoluna gidiyorsunuz. Ve bizim işbirliği çağrısı karşısında sizin birlik yanlısı olmayan tutumunuzu ve «örgütlü birleşik güç yenilmez» sloganınızı çiğneyen olumsuzluğunuzu kapatmak için suçlamalara başvuruyorsunuz. Bu başka bir zaaf işaretidir.

O halde dördüncüsü, bizim «manevramızı» açığa çıkarmak için seçimlerde işbirliği önerimizi kabul ediniz. Neyin samimi olup neyin samimi olmadığını en iyi kanıtlayanın yolu hayatın kendisidir, sosyal pratiktir. Evet, gelin seçimlerde işbirliği yapalım, TİP'in dilinden düşürmediği «örgütlü birleşik güç yenilmez» şiarını seçim işbirliğine uygulayın ve bizim «içten olmayan grupçu manevramızı» açığa çıkarın!

Ya da sınıf mücadelesinde egemen güçlere karşı seçim işbirliği yapmaya çalışmayan tek bir işçi sınıfı partisi gösterin.

6- Somut işbirliği önerimizi «manevra» olarak nitelerken «gerekçe» olarak önceki birleşme görüşmelerine niç değinmememizi gösteriyorsunuz. Bu iddianız da inandırıcı değildir. Şöyle ki;

Birincisi, TSİP her zaman açık politikadan yana olmuştur. Sosyalist hareketin birliği ve birleşme konularında da böyle davranmıştır. Birliğin her zaman gereklerini yerine getirmiş ve bunları açık ilan etmiştir.

Nitekim birleşme görüşmeleri başlatılırken de bu tutumumuzu somutladık. Görüşmeler resmi olsun, evlerde değil, parti binalarında yapılsın dedik. Reddettiniz. Her iki partinin birleşme için görüşmelere başladıklarını kamuoyuna açıklayalım dedik. Reddettiniz. Her görüşme sonunda resmi ve imzalı tutanaklarla üzerinde görüş birliği olan ve olmayan noktaları belirleyelim dedik. Reddettiniz. Bu nedenle «açık olmamak» konusunda sözünüzü geçerli saymak olanaksızdır.

İkincisi, birleşme görüşmeleri sürerken de TSİP birlikçi politikasını ve yayını sürdürmüştür. Siz ise bir yandan TSİP'le birleşme görüşmeleri yaparken, öte yandan birlik sorununu resmi ve yazılı politikalarınızla yok saydınız. TİP'in biricik parti olduğu yinlemelerini sürdürdünüz. Yani birleşme gibi çok önemli bir konuyu bile parti üyelerinizden dahi saklı yürütmeyi uygun gördünüz. Demek ki, açık olmak noktasında —hele bu konuda— sizin inandırıcı olmanız çok zor.

Üçüncüsü, birleşme görüşmelerindeki olumsuzluk sizden geldiği, yani iltihakta ısrar ettiğimiz halde, biz bir açıklama yapmayı yerinde görmedik. Çünkü 11.5.1979 tarihli mektubumuzda da belirtti-

ğimiz gibi sizin birlik konusundaki yanlış tutumunuzun değişebileceğini umuyorduk. Ve bu konuda açık yayına gitseydik, olumsuz tutumunuzun açığa çıkması sonucu kamuoyunda zor durumda kalacak olan sizdiniz. Şayet TSİP grupçu olsaydı, TİP'in bu tutumunu teşhir etmekten yarar görürdü. Böyle bir adımımız ise ancak birlik konusunda TİP'in subjektif olumsuzluklarını arttırdı. Kısacası sırf birliğin uzun erimli çıkarlarını gözettiğimiz için şimdilik bir açıklama yapmamak kararını vermiştik.

Ve dördüncüsü —ki en önemlisi budur— solda işbirliğinin, sosyalistlerin birliğini isteyenlerin bir kez daha düş kırıklığına uğramalarını istemiyorduk. Aramızdaki birleşme görüşmelerinin çıkmaza varması —TİP'den kaynaklanan nedenlerle dahi olsa— kitlelerdeki birlik beklentilerinde olumsuz bir etki yapacaktır. Bu nedenle TSİP, sizin olumsuzluğunuzu emekçilere aktararak onların umutlarının geçici de olsa suya düşme ihtimalini göze almadı.

Kitlelerin soldaki bölünmüşlüğü karşı duydukları tepki, bu bölünmüşlükten ileri gelen güvensizliğin yoğunlaşabilme olasılığı karşısında, TİP'in birlikçi olmayan tutumunu sergileme görevimiz ikinci planda kalıyordu. Birlik konusunda yakın geleceğe dahi iyimser bakmamız gerekiyordu. Madem ki kitlelerde bunca canlı bir birlik talebi vardı, bu talep ve sosyal pratik sizin yanlış politikamızı değiştirmeniz için bir güvence idi. Ama siz, bu konunun gerektirdiği sorumluluğu ve titizliği kavramadınız. Sosyalist politikada yarının dünden daha büyük önem taşıdığını unuttunuz.

Tekrar vurgulamak gerekir ki, bu konuyu açığa çıkarmak bizi değil olsa olsa sizi yaralardı. Çünkü TSİP TİP'e katılsın diye ısrar eden sizdiniz ve birlikten yana olanlar birliği böyle anlamıyorlardı. Birleşme diyaloglarının nihayetinde bu nedenle sonuç erdiğini açıklasaydık, bu sevimsiz öneriniz nedeniyle herhalde TSİP kayıplı çıkmazdı. Buna rağmen TSİP kendi parti çıkarlarını, sosyalist hareketin çıkarlarıyla özleştirdiği için sorumlu davranmıştır.

Böyle olduğu —yani bizim birlikçi politikamızı kamuoyunda bir kez daha olumlu yankılanacağı— haldе görüşmeleri ve sonuçlarını açıklamadık. Çünkü sosyalist hareketin en genel çıkarları bizim politikamızı belirliyordu. Ve birlik meselesinin yara almasını —böyle bir açıklama Partimiz'in birlikçi politikasındaki içtenliğini kanıtlayacağı, buna karşılık sizin grupçuluğunuz bir kez daha belgeleneceği halde— istemiyorduk. Birliğin çıkarlarını, tek tek partilerin çıkarlarının üstünde tutuyorduk.

Oysa partinizin tutumu hiçbir zaman böyle olmamıştır.

Arkadaşlar,

Size de biliyorsunuz ki, TİP uzun yıllar birlik sorununa tümüyle bigane kalmıştır. Bununla da yetinmeyip sosyalist hareketin bölünmemiş olduğunu iddia etmiştir. Bu görüşlerin doğal sonucu olarak TİP'i tek bilimsel parti ve biricik öncü diye görmektedir. İşte dört ay önceki TİP Büyük Kongre Kararı:

«Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi, Türkiye'nin somut koşullarının bilimsel sosyalist açıdan somut tahliline dayanan programı ve işçi sınıfı partisine özgü tüzüğü ile, saptadığı strateji ve taktiklerle, denenmiş kadroları ve başarıları geçmişle işçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan politik mücadelesinin günümüz koşullarında örgütlenişidir ve bu mücadelenin yürütücüsü ve geliştiricisidir.» (TİP II. Kongre Kararı, Şubat 1979)

TİP bu görüşlerini, yani kendisinin bugünkü tek işçi sınıfı partisi olduğu yolundaki iddialarını Kongre Kararı ile belgelerken, unutmayınız ki aynı günlerde TSİP ile TİP'in birleşmesi için Birleşik Parti'nin programını ve ilkelerini saptamak üzere TSİP'le görüşme yapmaktaydı.

Bu kongre kararınız Genel Sekreterinizin sahibi bulunduğu gayri resmi organınız niteliğindeki Yürüyüş Dergisi'nin 25.6.1979 tarihli son sayısının «Tek Ülkede Tek Parti» başlıklı başyazısında tekaranmaktadır.

Aynı başyazıda, TİP'in tek bilimsel sosyalist parti olduğu görüşü yeniden vurgulandıktan sonra TİP dışındaki sosyalistlerin TİP'e katılmaları yoluyla birliğin sağlanacağı açıkca ifade edilmekte ve birliğin yolu şöyle gösterilmektedir:

«...İşte Türkiye İşçi Partisi'nin bilimsel sosyalist hareketin birliği için mücadelede önüne koyduğu hedef, proleter enternasyonalizmin teori ve pratiğine bağlı tüm kadro ve unsurların ülke gerçeklerinin bilimsel sosyalist çözümlenmesine dayanan politik çizgisi etrafında ve bilimsel sosyalizmin ilkelerine dayalı örgüt yapısı içinde birleştirilmesi hedefidir.»

Bu yazıda TİP dışında da bilimsel sosyalistlerin bulunduğu, fakat onların yanlış çizgiler ya da örgütlenmeler içinde yer aldıkları onların gelip birlik bilimsel sosyalist partiye (TİP'e katılmaları) ile sorunun çözüleceği söylenmekte ve şöyle denilmektedir.

«Bu nedenle birlik hedefine, bilimsel sosyalizme aykırı ideolojik ve politik çizgileri mahkum etmeye, özellikle anti-TİP politikaları etkisizleştirmeye ve böylece oluşacak zemin üzerinde bilimsel sosyalizme kazanılabilecek politik kadroların tümünü tek bilimsel sosyalist program ve örgüt yapısı içine katmaya yönelik mücadeleyle ulaşılabilecektir.» (Yürüyüş, 25.6.1979)

Görüldüğü gibi, Sayın Sargın'ın sahibi bulunduğu derginin başyazarı açıkça TİP dışındaki sosyalistlerin TİP'e katılmaları ile birliğin sağlanacağını söylemekte ve şöyle devam etmektedir:

«Dolayısıyla bilimsel sosyalist politik örgütün, ülkemizde Türkiye İşçi Partisi'nin kendisini bilimsel sosyalist hareketin tek gerçek temsilcisi ve sürdürücüsü görmesiyle, politik birlik ve örgütsel birleşme için mücadele, etmesi, asla birbirleriyle çelişen değil, tam tersine birbirini zorunlu kılan olgulardır» (Yürüyüş, aynı yazı)

Bu satırlar, TSİP'le TİP'in «süratle birleştirilmesi»ni istediğinizi söylediğiniz mektubunuzdan ve basın bülteninizden bir hafta sonra yayınlanmıştır. Ve aynı derginin aynı sayısında bu mektubun da tam metni yer almaktadır. Bu mektubun sonunda Partiniz'in TSİP'e önerisi şöyle somutlanmaktadır:

«Sizleri, Partiniz'i, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist politik örgütünün daha da güçlendirilmesine katkıda bulunmaya çağırıyoruz... Partimiz, Türkiye İşçi Partisi, sizleri işçi sınıfı mücadelesinin çıkarlarının gerektirdiği biçim ve kapsama uygun olarak Türkiye İşçi Partisi'nin örgütsel varlığı içinde ve temel politik çizgisi etrafında birleşmeye çağırır» (TİP'in TSİP'e mektubu, Yürüyüş, 25.6.1979)

Siz de takdir edersiniz ki, TİP TSİP'i birleşmeye çağırıyor. Tersine «TİP'in örgütsel varlığı içinde ve temel politik çizgisi etrafında» TSİP'in TİP'e katılmasını istiyor.

Arkadaşlar,

Şu anda 54 ildeki yüzlerce parti örgütüyle, binlerce üyesi ve onbinlerce ileri sempatiyanıyla ve toplam periyodik tirajları 67 bine varan yayın organlarının izleyicileriyle, sendikalar ve diğer bazı meslek örgütlerindeki destekleriyle TSİP'liler ve TSİP yandaşları niçin TSİP'i tercih ettiklerinin bilincindedirler. Şayet bu arkadaşlar TİP'in programını, ilkelerini, politikalarını beğenmiş olsalardı, sizden çağrı beklemeden gelip partinize katılırlardı.

TSİP'liler TSİP'li olmanın bilincini ve onuru bilimsel temelleriyle taşımaktadırlar. Kendi programlarının ve politikalarının bilincindedirler. Dahası da, TİP'in programını ve politikalarını da dört yıldır bilmektedirler. Aynı zamanda TSİP, yayın organlarında yeni TİP programını günümüzden üç buçuk yıl önce eleştirmiştir ve bu eleştirilere TİP henüz yanıt verebilmiş değildir. Bu nedenlerle, TSİP'liler sadece niçin TSİP'li olduklarını değil, niçin TİP'li olmayacaklarını da bilmektedirler.

7- Sizin soruna böyle bakmanızın nedeni sosyalist hareketin bölünmüşlüğüne kabul etmemenizdir. Nitekim, 17.8.1979 tarihli TİP İl Temsilcileri toplantısında Sayın Boran Türkiye'de solun bölünmemiş olduğunu öne sürerek şöyle diyordu:

«Solun bölünmüşlüğünden bahsediliyor son gündüzde bilhassa. Solun bölünmüşlüğünden

bahsedilenler, birincisi burjuva ajanlarıdır, burjuvazidir. İkincisi de iyi niyetli de olsa, objektif olarak burjuvazinin belirlemesine koşut düşen, ona denk düşen, onunla aynı görüşü istemeyerek paylaşan, sol görünümü kişi ve örgütlerdir. Sol adına hareket edenler şunu iyi bilsinler ki, sol bölünmemiştir. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi dımdık ayakta» (Behice Boran'ın 17.6.1979 tarihli konuşmasından)

Bu sözler birkaç bin TİP'linin, konukların ve basın mensuplarının önünde söylenmiştir. Gerçek Gazetesi muhabirinin saptığı bu sözler TİP'in bölünmüşlük ve birlik konusundaki anlayışlarını yansıtmaktadır. Sayın Boran'ın yazılı metin dışına çıkarak söylediği bu sözler söylememiş olmasını, satırların bir steno hatası olmasını dilerdik. Ama ne yazık ki Sayın Boran'ın bu görüşlerini metin içindeki şu sözleri teyid etmektedir:

«Burjuvazi Türkiye'de solun parçalanmış olduğu konusunu sürekli işlemekte ve görünümü geliştirip vurgulamak yönünde çeşitli girişimlerden, tertiplerden geri durmamaktadır. Oysa bölünmüşlük görünümü bir yana, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi gerçekte vardır ve Partimiz Türkiye İşçi Partisi'dir. Bunu bölünmüşlük iddiasında bulunanlar da bilmektedir. Dünyada ve her ülkede, verili durum ve koşullara göre, bilimsel sosyalist açıdan tek doğru çizgi, strateji vardır ve bu çizgi kendini er geç kabul ettirir ve işçi sınıfı hareketi haline gelir. Türkiye'de de bu böyle olacaktır.» (Behice Boran'ın 17.6.1979 tarihli konuşmasından, Yürüyüş, aynı sayı, sf. 16)

Bu cümleler yeterince açıktır. TİP'in birlik diye bir sorunu yoktur. TİP'e göre sol bölünmemiştir, bu iddiayı yayan burjuvazidir. Bölünmüşlük olgusu sadece bir görünüm ve iddiadır. Solu bölünmüş göstermek, burjuva ajanlarına, burjuvaziye koşut düşmektedir. Böylesi ağır suçlamalar dolaylı olarak Partimiz'e de yöneltildiği için birkaç önemli noktayı altını çizmeliyiz:

- Sosyalist hareketin bölünmüşlüğü görüntü ya da iddia değil, gerçeğin ta kendisidir.
- Burjuvazinin asıl yararlandığı şey, solu «bölünmüş göstermek» değil, solun bölünmüşlüğüne korumaktır.
- Çünkü burjuvazinin en korktuğu şey sosyalist hareketin birleşip merkezileşmesi, onun öncülüğünde solun dağınlıktan kurtulmasıdır. Bir başka deyimle, burjuvazi solu parçalanmış göstermek değil, parçalanmış bırakmak için çaba harcamaktadır.
- Bizlere düşen görev ise burjuvazinin bu oyunlarını bozmak ve onun beklentilerini suya düşürmektir.
- Bunun da yolu sosyalist hareketin birliğini, genel solun ise birlikteliğini sağlamaktan geçer. Bu ise işçi sınıfı partisinin birlik ve ittifaklar politikasının şu anki en önemli görevidir.

8- Mektubunuzda tarafların tek devrim süreci konusunda ortak görüşlerin, ulusal sorun konusunda ortak noktaların ve uyumların ortaya çıkmasına rağmen, TSİP'in bir «önkoşul» öne sürerek görüşmeleri kestiğini söylüyorsunuz.

Sizlerin de bildiğiniz gibi parti heyetlerimiz arasında ideolojik kapsamda beş görüşme yapılmıştır. Bu görüşmelerde taraflar ilk yaklaşımlarını dile getirmişlerdir. Bu yaklaşımlardan olumlu izlenim edinilmesinde şaşılacak bir yan yoktur. Çünkü Partilerimizin dünyaya bakışlarındaki beraberlik ilk yaklaşımların benzeşmesi için yeterlidir. Fakat bu anlamlı olumluluk, bir program somutunda ve ideolojik birlik temelinde birleşmek için yeterli değildir. Örneğin tek devrim sürecinde ve MDD, UDD'nin reddinde görüş birliği sağlamak ya da ulusal sorun da bazı ortak noktalara ve uyumlara varmak ideolojik birliği sağlayamaz.

Devrim ve iktidar sorunu, ittifaklar ve cephe sorunu, parti programında öngörülecek iktidar yapısının siyasal ve ekonomik görevleri, ulusal sorunun ülke özelinde somutlanması ve hedeflerinde, politikalarında net olarak belirlenmesi, mücadele anlayışı, örgüt üyesi anlayışı, hareketin çok yönlülüğü ve sürekliliği sorunu, Türkiye sosyalist hareketinin geçmişinin değerlendirilmesi, sosyalist

birlik kapsamında bulunan ve TSİP ile TİP dışında kalan sosyalist siyasal örgütlenmelerin yeri, sosyalist birlik anlayışı vb. gibi çok önemli konularda, hatta bugünkü yerli sosyal demokrasinin bileşimi gibi bazı güncel politik noktalarda bile yeterli ideolojik birlik sağlanamamıştır. Nitekim mektubunuzun ilgili bölümünde seçtiğiniz sözcüklerden de bu anlaşılmaktadır.

Ayrıntılı ve titiz çabaları isteyen bu ideolojik görüşmeler sürecinde TSİP, TİP'e demokrasi için merkezi siyasal işbirliği yapılması önerisini getirmiş, bu öneri tarafınızdan kabul edilmemiştir. Birleşme görüşmelerine oturacak kadar yakın ilişkiler içine girmiş iki partinin, demokrasi için biraraya gelememelerini ve bu nedenle TSİP'in işbirliği önerisini reddetmenizi anlamak mümkün olmamıştır. Çünkü birleşme görüşmeleri ve demokratik işbirliği birbirlerini dışarılayan şeyler değil, tersine bütünleyen ve güçlendiren bileşenlerdir. Partiniz ise bu önerimizi ve ısrarımızı «araya önkoşul sokmak» diye nitelemiş, siyasal işbirliğinden ısrarla kaçınmıştır. Bu durumda TSİP, iki parti arasında sağlıklı ve güven verici bir zemin yaratılmasına engel olan tutumunuzu onaylamamış, böyle güvensizlik odaklarını korumakla örgütsel birliğe gidilemeyeceğini söyleyerek, ideolojik kapsamlı çalışmaların sürmesinde yarar görmemiştir.

Bu konuyla ilgili olarak Partiniz'e gönderdiğiniz mektupta, TSİP ile TİP'in işbirliği yapması yolundaki önerimizi reddetmenizi, bizzat TİP'in «Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez» diyen şarına ters düştüğünü belirterek, Sayın Boran'ın daha önce bu konuda söylediği sözleri hatırlatmıştık. Gerçekten de Sayın Boran 2. MC'nin kurulduğu günlerde yaptığı bir konuşmada şöyle demekteydi:

«Kanımızca başarılması gereken ilk iş, üst düzeydeki genel ve soyut çağrılardan, teorik ve ideolojik tartışmalardan çok, somut hedeflere ve eylemlere yönelik somut örgütlenmelerle işbirliği ve dayanışmayı pratikte oluşturmaya ve geliştirmeye çalışmaktır. Böyle bir çalışmanın süreci içinde, örgütlü birleşik hareketin ortak ideolojik ve eylemsel platformunu oluşturacak temel görüşler ve hedefler üzerinde anlaşmaya beraberliğe daha kolay varılabilir. Ayrıca bu biçim bir çalışma kitlelere daha doğrudan ve yakından ulaşabilmeyi ve onları örgütleyebilmeyi sağlar.» (Behice Boran, Yürüyüş sayı: 125)

Sayın Boran'ın bu sözlerini Partiniz'e yazılı olarak hatırlattığımız halde, Partiniz'in işbirliği konusundaki tutumu, bu sözleri nakzeden nitelikte oldu. Bu durum TİP'in birliktelik konusunda inandırıcı olmayan tutumlarının yeni bir örneğini teşkil etti.

Sayın Başkan, Sayın MYK Üyeleri, Arkadaşlar,

Bütün bu nedenlerden dolayı, sosyalist birlik sorununu bilme ve somut gerçeklere uygun olarak ele almanızı yürekten diliyoruz. İnaniyoruz ki, Partilerimizin birleşmesi ve bu birleşmenin sağlam ideolojik zeminde inşa edilmesi, diğer sosyalist güçlerin de varlığını reddetmeyen, onlara da prensipleri ve birlikteliğe yaklaşım anlayışını taşıdığı takdirde, böyle bir birleşme hareketimizin nihai siyasal-örgütsel birliğini sağlaması bile, bilimsel sosyalist mücadelenin ivme kazanmasına ve nihai ideolojik-örgütsel birlik sürecinin hızlanmasına hizmet edecektir.

Böyle bir noktaya varıncaya dek, iki Parti arasındaki dostluk ilişkilerinin sürmesini, her alanda siyasal işbirliğinin yapılmasını önermekteyiz. Bu çağrımızı Partiniz'in «Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez» şarları çerçevesinde değerlendireceğinizi umuyoruz.

Son olarak bir noktayı daha hatırlatmak isteriz: Dostluğun korunmasının asgari koşulunun karşılıklı saygıdan kaynaklandığı açıktır. Partiniz'in bu konuda duyarlı olmadığını gözlemekteyiz. Örneğin Genel Sekreterinizin sahibi olduğu dergi, son sayısında TSİP Genel Başkanı'na ve diğer TSİP yöneticilerine «yalancı, tahrifatçı, iftiracı» gibi sıfatları yakıştırabilecek kadar ölçüyü kaçırmıştır. Biz tartışma ve diyalogları bu düzeye indirmeyeceğiz.

Dileğimiz TİP'in de birliğe ve işbirliğine zarar veren böylesi sövgülerden özellikle kaçınmasıdır. Partiniz'e selamlar sunarız.

Saygılarımla,

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi
Merkez Yürütme Kurulu
adına

Ahmet Kaçmaz
Genel Başkan

TİP YÖNETİCİLERİNİN BİRLEŞME ANLAYIŞI VE İDEOLOJİK UZLAŞMACILIK

TİP yöneticilerinin önerdikleri «Birleşik Parti» —adı TİP, programı «esas olarak» TİP programı ve buna «ek» bir «ortak deklarasyon»— hangi ideolojik vuzuhun ifadesi olacaktı? İşçi sınıfının böylesi bir programla «güçlendirilmiş politik örgütü sınıf mücadelesinde işçi sınıfına, emekçilere hangi açık, net ve doğru hedefler gösterecek ve bu hedefler doğrultusunda onlara yol gösterip öncülük edecekti?

Yürüyüş Dergisi'nin «TSİP Özel Sayısı»nda (sayı. 220, 25 Haziran 1979) TSİP'in birlik anlayışının sözde eleştirisi yapılırken ortaya atılan çarpıtmalardan birinde şöyle deniyor: «TSİP yöneticileri TİP ve TSİP'den başka tüm sosyalistlerin katılacağı yeni bir birleşik partiden söz ediyorlar. Yani bir kez daha «sosyalizm içi» çizgilerin bir araya getirilmesinden... Dünyanın hangi ülkesinde tüm tarafların uzlaşacağı ortalamaya bir 'ideoloji' üzerinde anlaşarak parti kurulmuştur? İşçi sınıfının bir tane bilimsel sosyalist ideolojisi vardır. Bu ideoloji kendisini sosyalist sayanların bir araya gelmesiyle saptanamaz.»

Bir kere Yürüyüş yazarı «sosyalizm içi çizgiler» ibaresi ile «kendisini sosyalist sayanlar» ibaresini bir arada kullanarak kasıtlı anlam bulanıklığı yaratmakta, tahrifata başvurmuştur. TSİP Merkez Yürütme Kurulu tarafından TİP'e gönderilen 22 Haziran 1979 tarihli mektupta da açıkça belirtildiği gibi, söz konusu olan, «tüm işçi sınıfı sosyalistlerini tek bir çatı altında birleştirmekdir.» Bu bakımdan, «Sınıfımızın, tüm emekçi halkımızın gerçek özlemi olan hareketin merkezileşmesiyle nihai birliğin sağlanması hedefine giden yolda, Partilerimizin, bir üst seviyede 'birleşik bir parti' niteliğinde 'yeni' bir parti oluşturmaları büyük önem taşımaktadır.» TSİP'in kendisi ve TİP dışında hangi çizgileri «işçi sınıfı sosyalizmi» içinde gördüğü ise yıllardır resmen açıklana açıklana artık her sosyalist militanın, hattâ sosyalizm sempatisinin kafasına nakşedilmiş olmalıdır. Bunu Yürüyüş yazarının dahi pekâlâ bildiği, böyle bir bulanıklık yaratmaktan medet ummasından anlaşılıyor!

TSİP'in, sosyalist hareketin birliği içinde gördüğü diğer çizgileri de kucaklayabilecek bir anlayışla, ülke gerçeklerine dayalı yeni bir program önerisinin ideolojide «uzlaşma» önerisi olduğu iddiası kendilerini «en birliği» ilân eden TİP yöneticilerinin sosyalist hareketin birliği sorunu ile ideolojik birlik arasındaki derin bağı hâlâ idrak edememiş olduklarının yeni bir kanıtıdır.

TİP yöneticileri kendilerini işçi sınıfının «biricik politik örgütü», TİP programını ve ideolojisini de «işçi sınıfının» yegane bilimsel ideolojisi ilân etmekle öyle olduklarını sayıyorlar. Onun için de yine kendi hayallerinde kurdukları birşeyi —işçi sınıfı hareketinin «bölünmemiş» olduğu yanlışlığı— gerçeğin ta kendisi sanarak, kendileri dışındaki «sosyalizm içi» çizgileri tek tek TİP programına («İşçi sınıfının bir tane bilimsel sosyalist ideolojisi»ne) kazanıp TİP'e katmakla sosyalist hareketin «tekleşmesi»ni gerçekleştireceklerini umuyorlar. Böylesi davranışların adına felsefe dilinde, bilin-

diği gibi, «solipsizm» denir. Yani tek-bencilik! Tek-bencilğin geçerlik süresi de tek-bencinin kafası duvara çarpana kadardır! Nitekim TİP yöneticileri de TİP yeniden kurulduğundan bu yana geçen dört-beş yıl sonunda somut gerçeğin nihayet farkına varmışa benziyorlar ki, bir vakitler «sol kenarda oynayanlar» ya da «anafor akım» diye niteledikleriyle şimdi «birleşmek» için ilk defa kendilerinin teşebbüse geçtikleri iddiasından payelenme telaşı içindeler. Hattâ «birleşme» adına «gel bana katıl, olsun bitsin bu iş» derken bunu kamuoyundan gizlemekte yarar görüyorlar!

TİP yöneticilerinin farkına varmaya dek daha çok defalar somut olarak karşılaşacakları gerçeklik, Türkiye sosyalist hareketinin bölünmüşlüğüdür. TİP uzun yıllar bu gerçeği kabul etmek istememiş, hareketin bölünmemiş olduğu yolunda kendinden menkul gerekçelerle diretmiştir. Sonuçta ise sosyalist hareketin birliğe olan ihtiyacını kabul etmek zorunda kalmış, fakat yine de birlik sorununa bilimsel ve ilkel bakabilecek duruma hâlâ gelmemiştir.

TİP'li arkadaşların kavrayamadıkları nokta örgütsel birlik sorununun temelinde ideolojik birliğin yattığıdır. İdeolojik birlik sağlanmadığı sürece sosyalist hareketin birliği ve merkezileşmesi de sağlanamayacaktır. Özellikle, sosyalist hareket için de yeralan —TİP dahil— bazı çizgilerin taşıdığı önemli ideolojik zaaf- lar ve muğlaklıklar, buna bağlı olarak pratik çıkmazlar, ideolojik birliğin önündeki engellerdir. Esasen, sosyalist hareketin birlik sorununu kabul etmeyen, ya da kabul etse bile ideolojik birlik temelinde önem vermeyen sosyalist çizgilerin birlik konusunda olumsuz tutumları da söz konusu ideolojik zaafının bir sonucudur.

Buna karşılık, TSİP daima birlik sorununu bilimsel sosyalizmin ilkesel bir meselesi olarak görmüş, bu ilkeselliğin Türkiye özelinde uygulanması için ısrarlı çabalar göstermiş, yöntemler geliştirmiştir. Bir zamanlar, TİP dahil kimi sosyalist çevreler, TSİP'in birlik görüşlerini ve çabalarını «zaaf»tan kaynaklanan subjektif yargılar gibi göstermeye çalışmışlardır. Ama pratiğin somut olguları TSİP'in birlik politikasının subjektif ve soyut bir politika olmadığını, işçi sınıfı siyasal mücadelesinin ve genel olarak sınıf mücadelesinin en canlı sorunu olduğunu kanıtladı.

TSİP'in birlik politikasının doğruluğunun sosyal pratikte kanıtlanması, gerçekte TSİP'in bilimselliğinin pratikteki kanıtıdır. Nitekim, sadece bu konuda değil, tüm temel konularda TSİP'in bilime bağlılığı ve yüksek ideolojik düzeyli hayatın içinde sürekli doğrulanmakta, TSİP'in ideolojik hattının ve politikalarının isabetliliği her geçen gün daha iyi kavranmaktadır. TSİP'in son yıllardaki büyük gelişimi de bu olguyu göstermektedir. Bu nedenledir ki kendi ideolojik hattının doğruluğuna duyduğu güvenle TSİP, sosyalist hareket içinde gördüğü çizgilerin tümüyle («sosyalizm içi» çizgilerle) ideolojik görüşmelere ve tartışmalara girmeye her zaman hazır olmuştur. Böylesi görüşmelere içtenlik ve ciddiyetle girildiğinde sosyalizmin genel doğrularında aralarında zaten yakınlık olan bu çizgilerin tek bir Birleşik Parti'nin programı üzerinde görüş birliğine varabilecekleri kanısındadır. Yeter ki öbür çizgiler birlik sorununun ideolojik ve siyasal önemini kavrasınlar ve her ne bahasına olursa olsun kendi dükkânlarını koruma tavrından vazgeçebilsinler.

Bunu, «ortalama bir ideoloji üzerinde anlaşarak parti kurmak» diye niteleyebilmek için, insanın, ideolojiye ve programa toplumda sınıf mücadelesinin süreçleri açısından yeterince önem vermesi gerekir. Nitekim TİP yöneticilerinin tavrı da maalesef budur. Gün geçtikçe daha iyi anlaşılıyor ki, onlar için önemli olan, ellerinin altında bir «parti» olması, onun da «şöyle de olsa olur, böyle de olsa olur» bir «program» olmasıdır.

TİP'le yapılan birleşme görüşmelerinde TSİP temsilcileri özellikle ideolojik konulara ağırlık vermişlerdir. Ve onların bu konudaki titizliği yütündendir ki, TİP Genel Sekreteri'nin «Türkiye ve dünya değerlendirmelerinde ortak noktaları birleşmeyi gerçekleştirecek düzeye erişmişti» diye ifade ettiği «yakınlıklar», sosyalizmin genel doğruları üzerinde ortak tespitlerle kısıtlı kalmıştır. Özgül konularda can alıcı noktaların büyük bir bölümü daha sonra görüşülmeye bırakılmıştır. Ve daha bu görüşmeler tamamlanmadan, hattâ bir bölümü henüz ele alınmadan TİP yöneticileri, TSİP'e, birkaç yöneticilik karşılığında TİP'e katılma önerisi getirmişlerdir. Yani ortada daha aşılması gereken önemli ideolojik sorunlar varken, partiler arasında ideolojik düzeyde henüz az sayıda toplantı yapılabildiği ve bu konuda

Türkiye özelinde örgütsel birliğe temel olabilecek bir ideolojik birlik sağlanamamış olduğu halde, TİP yöneticileri, ideolojik birliğin anlamını ve önemini idrak edemedikleri ve birlik sorununu basit bir sendika birleşmesi tarzında algıladıkları için, meseleyi oldu bittiye getirmeye kalkmışlardır. Bu yolla TSİP'i TİP'e katabacaklarını ummuşlardır.

TİP yöneticilerinin böylesi umutlara katılmalarının nedeni ideolojiye önem vermemeleri, «ortalama ideolojiyi» işçi sınıfının biricik siyasal örgütü için yeterli saymalarından başka birşey değildir. Zira ideolojik görüşmelerde TİP programı, esas alınmak şöyle dursun mehz dahi alınmadığı halde ve TSİP'in daha önce TİP'e yönelttiği yazılı eleştiriler geçerliliğini hâlâ koruduğu halde, TSİP'ten TİP'e katılmasını istemek, kendi programı altında başka değişik görüşlerin olabileceğini öngören, yani açıkçası, ideolojiye önem vermeyen «uzlaşmacı» bir anlayış değil midir?

TİP yöneticisi arkadaşların bu konudaki tavırlarının ne olduğunu bir de Yürüyüş'te yayınlanan kendi belgelerinden görelim. TİP G. Sekreteri Nihat Sargın tarafından 18 Nisan 1979 günü TSİP'e gönderilen «ara protokol»da ne önerilmiş? «Madde 4) Katılınan partinin programı ve tüzüğü esas olacak, birleşme görüşmelerinin sonucunda hazırlanacak ortak deklarasyon, katılınan partinin programına, kongresinin kararıyla eklenecektir.» (Siyahlar bizim.)

TİP yöneticilerinin önerdikleri «Birleşik Parti» —adı TİP, programı «esas olarak» TİP programı ve buna «ek» bir «ortak deklarasyon»— hangi ideolojik vuzuhun ifadesi olacaktı? İşçi sınıfının böylesi bir programla «güçlendirilmiş politik örgütü» sınıf mücadelesinde işçi sınıfına, emekçilere hangi açık, net ve doğru hedefler gösterecek ve bu hedefler doğrultusunda onlara yol gösterip öncülük edecekti?

Yürüyüş yazarı «Dünyanın hangi ülkesinde tüm tarafların uzlaşacağı ortalama bir 'ideoloji' üzerinde anlaşarak parti kurulmuştur?» diye sormazdan önce bu soruların cevabını vermelidir. Ya da, belki daha iyisi, bu soruların cevabını kendisi TİP yöneticilerinden istemelidir!

TSİP, TİP yöneticilerinin sosyalist kamuoyuna «birleşme» diye sunmaya çalıştıkları katılma önerisinin temelindeki ana zaafı sürekli teşhir edecektir. TİP yöneticilerinin birleşme anlayışları altında yatan ideolojiyi önemsememe, ekletik program, sendika pazarlıkçılığı, vb. tavrını mahkûm etmeyi sürdürecektir. Çünkü sorun «eklentili program», «genişletilmiş yönetim», «güçlendirilmiş parti» sorunu değil, ideolojik birliğin sağlanması ve hayata geçirilmesi sorunudur.

TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ KONGRESİ

Türk Tabipler Birliği'nin 28. Kongresi 28-30 Haziran günleri arasında yapıldı. BİRLİK baskıya verildiği sırada Kongre henüz sonuçlanmamıştı. Bu sayımızda TSİP Genel Başkanı Ah-

met Kaçmaz'ın Kongreye gönderdiği mesajı ve TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu'nun Kongrede yaptığı konuşmanın metnihi yayınlıyoruz.

mekten yanayız. Sizin de aynı duygular ve düşünceleri paylaştığınıza inanıyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Hiç şüphe yok ki sağlık sorunları, Türkiye halk güçlerimizin genel sorunlarından sadece biridir ve ondan bağımsız düşünülemez. Dolayısıyla bütün bu sorunların çözümü emekçi sınıf ve tabakaların topyekün kurtuluşuna bağlıdır. Bu kapsamda yapılması gereken şey, sömürüye ve eşitsizliğe karşı verilen mücadelenin birlikteliğini sağlamak, artık ertelenemez görevlerimizdendir.

Egemen sınıflar ve onların ağababası emperyalizm, istisnasız bütün emekçilere saldırıyor. Kendi sömürü düzenini devam ettirebilmek için her yola başvuruyor. Bir yandan ülke ekonomisini dinamitleyen, öte yandan faşist cinayet şebekelerini demokratik güçlerin üzerine canavarca saldırtıyor. Bu uğurda verdiğimiz kurbanların adını ve sayısını bilemez olduk. Çok basit bir gerçektir ki, ekonomik sömürü ile siyasal baskı arasında dolaysız bir ilişki vardır. Yine çok bilinen bir gerçektir ki, siyasal kurtuluş olmadan ekonomik kurtuluş olanaklı değildir. Türkiye emekçi güçleri bu gerçeği her geçen gün daha bir görüyorlar ve kavıyorlar.

Şimdi Türkiye'de verilen mücadele budur. Yapılması gereken ise mücadelenin güçlerini derlemek, toparlamaktır.

Türkiye eğitim emekçilerinin mesleki örgütü TÖB-DER, daima böyle bir birliği savunmuştur ve savunuyor.

Bu kongreniz nedeniyle de bir kez daha belirtiriz ki:

— TÖB-DER, İnsan ve Toplum sağlığı için yürüttüğü mücadelede Türk Tabipler Birliği'nin yanındadır.

— TÖB-DER, daha insanca ve

AHMET KAÇMAZ'IN TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ KONGRESİNE MESAJI

«Hekimlerimizin toplumsal işlevlerinin etkinleştirilmesi, yaşama ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, sağlık sorunlarında emekçilerin güncel istemlerinin gerçekleştirilmesi, kamu sağlığının gözetilmesi, on milyonlarca yoksul yurttaşımızın son derece elverişsiz olan sağlık olanaklarının ve koşullarının düzeltilmesi, işçi sağlığının sağlanması doğrultusunda özverili çalışmalar gösteren, ayrıca genel düzeyde toplumumuzun demokratikleşmesine katkıda bulunan Birliğinizin 28. Kongresine başarılar diler, Partimizin dayanışma duygularını ve dostluk selamlarını sunarım.»

adil bir toplum için verilen mücadelede Türk Tabipler Birliği'nin yanındadır.

— TÖB-DER, sağlık sömürüne, uluslararası ilaç tekellerine karşı verilen mücadelede Türk Tabipler Birliği'nin yanındadır.

— TÖB-DER, faşizme, emperyalizme, şövenizme ve her türlü gericiğe karşı verilen bağımsızlık, demokrasi mücadelesinde Türk Tabipler Birliği'nin yanındadır.

**YAŞASIN TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ'NİN MÜCADELESİ!
YAŞASIN TÜM DEVRİMCİ -
DEMOKRATİK GÜÇLERİN
GÜÇ VE EYLEM BİRLİĞİ!**

TÖB-DER GENEL BAŞKANI

Gültekin Gazioğlu'nun Konuşması

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi'nin değerli temsilcileri, Arkadaşlar,

Sizlere örgütüm TÖB-DER'in dostluk ve dayanışma dileklerini getiriyor ve Büyük Kongrenizi kutluyoruz.

Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi, gerek toplumsal işlevi ve gerekse savunduğu halkçı-demokratik politikaları demokratik güçlerimizin yakın ilgisini çekmektedir. Biz eğitim emekçileri de Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi'nin teklif ve önerilerini dikkatle izlemiştir.

Arkadaşlar,

Emekçi halkımızın bugün çözmeye uğraştığı temel sorunlardan birisi de, hiç kuşkusuz, sağlık hizmetlerinin toplumsallaştırılması ve halk sağlığının korunmasıdır. Türkiye'de emek güçleri ile sermaye güçleri arasındaki çelişkiyi ve uçurumu en korkunç şekilde sergileyen alanlardan birisi de sağlık alanıdır. İnsan'ı, KÂR mekanizmasının tam ortasına yerleştiren, tüm sistemini KÂR ve SÖMÜRÜ üzerine kuran Türkiye kapitalizmi, insan ve toplum sağlığını daima bir ticaret olgusu olarak gördü ve halen görmeye devam ediyor.

TAM GÜN Yasası'na ve SSK ilâç

Fabrikası'na karşı koparılan yaygaranın diyagramı işte budur.

TAM GÜN Yasası, bir takım eksikliklerine rağmen, bugünkü Hükümetin beceremediği bir-iki halkçı uygulamalardan birisidir. Ama insan ve toplum sağlığı üzerine servet kuran kimi çevreler ve tekelci sermaye güçleri, kıyameti kopardılar. Onların halkın çıkarlarına karşı çıkmaları bizleri pek şaşırtmadı ama, sağlık üzerine tez ve doktora hazırlayan bir takım Prof.'ların ve üniversite çevrelerinin telaşını anlamak mümkün değildi.

İnsan ve toplum sağlığının demokratikleşmesinden rahatsız olanlar toplumun demokratikleştirilmesinden rahatsız olanlardır. Çünkü bu konu toplumumuzun genel demokratik sorunlarının birisidir ve düzeni ilgilendirmektedir. Sağlık hizmetlerinin demokratikleştirilmesine karşı çıkanlar eğitimin demokratikleşmesine, hukukun demokratikleşmesine, siyasal demokrasiye karşı çıkanlarla aynıdır. Onun içindir ki, bizler aynı kavganın içindeyiz ve aynı saflardayız.

Geçmişte örgütlerimiz arasındaki ilişkiler çok sınırlı kaldı. TÖB-DER olarak biz ilişkilerimizi geliştirip dostluk ve dayanışmamızı güçlendirdik.

TSİP 5. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ TOPLANTISINA

ÇEŞİTLİ ÖRGÜT, KURULUŞ VE KİŞİLERCE GÖNDERİLEN Kutlama Mesajları

Türkiye İşçi Sınıfı'nın 15 - 16 Haziran 1970'de demokratik hak ve özgürlüklerini korumak için gerçekleştirdiği genel direnişin 9. yıl dönümünde Partinizin 5. kuruluş yıl dönümünü kutlarız. 12. Bölge temsilciliğinde bölge temsilciler meclisimiz 16 Haziran'da toplantı halinde olması nedeni ile kuruluş gününüze katılamadığım için üzgünüm. Ancak Türkiye işçi sınıfının Bağımsızlık - Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesinde bu mücadeleyi veren güçlerin arasındaki mekan farklılığının mücadelenin etkisini azaltmayacağına da inancımı belirtiyorum. Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm uğruna verilen mücadelenin giderek yükseldiğini ve güçlendiğini belirtirken Partinize başarılar diliyorum. Postça selamlarımla.

Abdullah BAŞTÜRK
DİSK Genel Başkanı

Dostlar, demokrasi ve sosyalizmin mücadelesini veren Partinizin, 5. kuruluş yıldönümü toplantısına katılamadığımız için üzgünüz. Katılmamızın sebebi de, tekelci sermayeye karşı savaşta olduğumuzdandır. Yoldaşlar, Partinizin öteden beri olduğu gibi, son günlerde de giriştiği birleştirici hareketi ve 15-16 Haziran işçi sınıfı hareketini ve mücadelesini yaşatma çabalarından dolayı kutlamak isteriz ve Partinizin Türkiye soluna ışık tutacağını umarız.

Selâm dostlar, selâm bütün yurtsever, devrimci, sosyalist ve mücadele ruhuna sahip dostlara selâm. Dostlar, ben sizlere, tarihin akışına, işçi sınıfının mücadele eylemlerine mührünü basıp hayata geçiren; faşizme, emperyalizme, ve onların yerli işbir-

likçisi uşaklarına karşı yılmadan savaş veren devrim cephesinde kendine düşecek her mevziyi koruyabilecek ve korumakta kararlı, savaşkan PLASSA GREVCİ arkadaşlarımızın selamlarını iletmem isterim. Partinize nice yıllar ve sonsuz başarılar dilerim.

Saygılarımla.

PLASSA GREVCİ İŞÇİLERİ ADINA

İşyeri Bastemsilcisi ve Grev Komitesi Başkanı ZEYNEL AVAZAR

Partinizin 5. Kuruluş Yıldönümü nedeni ile gönderdiğiniz çağrıyı aldım, sağolun.

Çalışmalarınızda başarılar diler, saygılar sunarım.

Teoman ÖZTÜRK
TMMOB Genel Başkanı

Partinizin 5. kuruluş yıldönümünü kutlama toplantısı için gönderdiğiniz nazik çağrınıza teşekkür ederim.

Partinizin işçi sınıfımızın siyasal mücadeleleri konusunda yapmış olduğu yürekli çalışmalarından dolayı sizleri yüreğime kutlar ve geleceğe olan inancımızla yarınki çalışmalarınızda da sonsuz başarılar dilerim.

Saygılarımla.

Aziz Nesin
TYŞ Genel Başkanı

Partinizin 5. kuruluş yıldönümü kutlama toplantınıza ilişkin çağrınıza için teşekkür ederim.

Teknik elemanların ekonomik demokratik hakları için mücadele eden ve bu mücadeleyi ülke genelinde verilmekte olan Bağımsızlık Demokrasi mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak gören bir derneğin genel başkanı olarak; bağımsızlık ve demokrasiden yana olan güçlerin emperyalizme ve faşizme karşı omuz omuza mücadele etmelerinin günümüz koşullarındaki önemini bir kez daha vurgularken bu güzel gününüzde dostça selamlarımı iletirim.

TÜTED Genel Başkanı
Aykut GÜKER

İşçi sınıfının gelişen özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine bir katkı olarak kurulduğuna inandığımız partiniz Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin kutladığı 5. kuruluş yıldönümü Türkiye Sosyalist hareketi açısından önemli bir dönüm noktasıdır.

Partinizin işçi sınıfının şanlı mücadelesine ve onun ideolojisine yaraşır bir şekilde sorunlara eğilmesi, egemen güçlere karşı amansız bir mücadele sürdürmesi hepimizi sevindiren bir gelişmedir. Ve aynı zamanda işçi sınıfı hareketine musallat olan sağ ve sol revizyonizme karşı sürdürdüğünüz kararlı mücadelenin yanısıra halkımızın ulusal demokratik mücadelesine kasteden sosyal şövenizme karşı da aynı duyurduğu göstereceğiniz olan inancımı belirtmek isteriz.

Ayrıca egemen güçlerin halkımız üzerinde oy-

nadığı oyunlara karşı da enternasyonal ilkeler doğrultusunda mücadele edeceğinize olan inancımızı belirtir, yoldaşça selamlarımızı iletiriz.
KAHROLSUN EMPERYALİZM, FAŞİZM, SÖMÜRGEÇİLİK VE FEODAL GERİCİLİK, YAŞASIN SOSYALİZM, YAŞASIN ÖZGÜRLÜK.

**Devrimci Halk Kültür
Derneği
Başkanı
Muzaffer SAĞLAM**

Türkiye, emperyalizme bağımlılığın, çarpık kapitalist yapının, sömürgeci ilişkilerin kaçınılmaz bir sonucu olan ekonomik ve siyasi bunalım içindedir. İçinde yaşadığımız günler bu açıdan küçümsenmeyecek bir öneme sahiptir. Başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakalar zor koşullar altında yaşamını sürdürmeye çalışmaktadır.

I. MC'nin yıkılmasından sonra çeşitli vaatlerle «umut» görünümünde kurulan 11 bağımsızlık CHP ağırlıklı hükümet birbuçuk yıllık uygulamaları ile kimlerin umudu olduğunu, kimlerin çıkarlarını savunduğunu birkez daha açık bir şekilde göstermiştir. CHP ağırlıklı hükümet bir yandan emperyalizmin ekonomik ve askeri örgütleri ile yeni bağımlılık antlaşmaları imzalayıp bunalımın faturasını emekçilere ödetmeye çalışırken, diğer yandan hükümeti ayakta tutabilmek için gerici faşist katliamlara göz yumup, faşist demagojinin de etkisinde demokrasi güçlerini hedef olarak seçmiştir.

Birbirini kovalayan devalüasyonlar ile zamlar, hayat pahalılığı, işsizlik hayatı çekilmez duruma sokarken sözümlerine «vatan bölünüyor» teranesi ile SIKIYÖNETİMLER ilân edip, sıkıyönetimin kapsam ve alanını genişletip temel hak ve özgürlüklerimize yönelmektedir CHP ağırlıklı hükümet.

1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve savaşım gününün kutlanması yasak altına alınmış, ilericiler yaygın organları kapatılmış, demokratik yığın örgütlerinin çalışmaları durdurulmuştur. Sıkıyönetim ile insanlığın yüz karası sömürgeci uygulamalar daha da iğrenç bir şekilde sürdürülerek, işçi sınıfımızın yolunda **ULUSAL DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİMİZ** için sürdürdüğümüz örgütlü ve kararlı savaşımız sindirilmek, dağıtılmak istenmektedir.

İşte bu koşullarda Partinizin 5. kuruluş yıldönümü büyük öneme sahiptir. Türkiye İşçi Sınıfının tarihinde önemli bir yer oluşturan şanlı 15 - 16 Haziran direnişinin 9. yıldönümünün, aynı zamanda partinizin 5. kuruluş yıldönümü olması partinizin kuruluşundan günümüze gelişindeki onurlu savaşa daha bir anlam vermektedir. 5 yıllık savaş ile demokrasi savaşında yadsınmayacak bir yeri olan TSİP yönetici ve üyelerini Türkiye'nin içinde bulunduğu bu günlük koşullarda daha zor ama onurlu görevler beklemektedir. Sömürgeci burjuvazinin sömürü düzenini kalıcılaştırmak için giriştiği baskıcı yöntemlere karşı demokrasi güçlerinin güç ve eylem birliğinin kendisini zorunluluk olarak dayattığı günlerde özellikle siyasi organizasyonlara büyük görevler düşmektedir. Ülkemiz gençliğinin bu doğrultuda atılacak her samimi ve kararlı adımın yanında olacağını belirtir, TSİP'in 5. kuruluş yıldönümünde TSİP yönetici ve üyelerine Devrimci Demokratik Gençlik hareketimizin dostça selamlarını iletiriz.

Saygılarımla.

**Vildan Saim TANRIKULU
DDKD Genel Sekreteri**

Ankara'da bulunan Kıbrıs'lı Yüksek Öğrenim Gençliği'nin tek demokratik kitle örgütü olan örgütümüz AKÖK kurulduğu günden beri Bağımsız Kıbrıs savaşımında yer almış ve Türkiye ilericiler gücünün yanında saf tutmuştur. Günümüz Türkiye'sinde işbirlikçi - tekelci burjuvazi faşizmi dayatmak için alabildiğine saldırmaktadır. Gerici, faşist saldırılar kitle katliamlarına varacak boyutlara ulaşmıştır.

CHP ağırlıklı hükümet ise emperyalizmin askersel, ve politik örgütlerinin kışkırtıcı gün geçtikçe sıkışmakta, kurtuluşu Türkiye işçi sınıfında ve emekçi halkında değil, emperyalizme daha fazla ödün vermekte aramaktadır.

İşte bu koşullarda partinizin 5. kuruluş yıldönümünü kutlamanız, Türkiye demokrasi güçleri açısından önem taşımaktadır.

Partinizin 5. kuruluş yıldönümünü dostça selamlar, Türkiye demokrasi güçlerinin en acil soru-

nu olan eylem ve cephe birliğinin sağlanmasında ileri bir adım olacağına inanıyoruz.

- Faşizme geçit yok.
- Savaşımsız sömürsüz bir dünya için ileri.
- Kahrolsun emperyalizm - yaşasın bağımsız Kıbrıs.

**Ankara Kıbrıs'lılar
Öğrenim ve Kültür Derneği
(AKÖK)
Yönetim Kurulu Ad.
Doğan İBRAHİM**

Beşinci kuruluş yıldönümünde Partinize işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin birliği yolunda başarılar dileriz.

POLİTİKA Gazetesi

Her türlü faşist ve emperyalist düşüncelere karşı çoğulcu demokrasiye inanan partilerin büyük sorumlulukları vardır. Beşinci kuruluş yıldönümünüzü bu yaklaşımla kutlamanızı diler, saygılar sunarım.

**Aytekin KOTİL
İstanbul Belediye Başkanı**

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 5. kuruluş yıldönümü kutlamasına ait nazık davetinizi teşekkür ederim. Partinizin 5. yılını kutlar, başarı dileklerini saygı ile sunarım.

**CHP İstanbul İl Başkanı
Erol ÜNAL**

15 - 16 Haziran direnişinin 9. yılında Partinizin 5. kuruluş yıldönümünü kutlar başarılar dileriz.

Partinizin 5. kuruluş yıldönümünü kutladığımız bugünlerde Türkiye işçi sınıfı ve emekçi kitleler çok zor günler geçirmektedir. Tekelci sermayenin bunalımları işçi sınıfının ve emekçilerin üzerine yüklenmekte; işsizlik, pahalılık ve zulüm, gün be gün artmaktadır. Böyle bir ortamda işçi sınıfının birliğinin sağlanamaması herkesi derinden etkilemektedir. Gerek yaşam koşullarının zorluğu, gerekse demokrasi üzerine oynanan oyunları boşa çıkartmanın tek yolu tüm sosyalistlerin, demokratların ve ilericilerin başka bir deyişle, tüm demokratik güçlerinin ortak hareket etmesini zorunlu kılmaktır. Oysa hem siyasi hem de demokratik planda birlik yerine dağınıklık, bölünmüşlük egemen olmaktadır. Bu somut durumdan çıkan tek sonuç, siyasi ve demokratik hareketin birliğinin sağlanmasıdır. Ve bu konuda özellikle sosyalistlere çok büyük görevler düştüğü ortadadır.

15 - 16 Haziran direnişi, işçi sınıfının yığın eylemlerinin başlangıcı olmuştur. 1 Mayıs'lar, DGM direnişleri, 20 Mart'lar işçi sınıfının, dost düşmana burjuvazinin korkulu rüyası olduğunu göstermesi, zihinlere kazınmıştır.

Partinizin 5. kuruluş yıldönümünün 15 - 16 Haziran günlerinde olması anlamlıdır. Kuruluş yıldönümünüzün demokrasi güçlerinin birliği yolunda ileri bir adım olmasını, anti faşist anti emperyalist mücadeleye ışık tutmasını dileriz.

Hür Cam-İş Sendikası olarak 5. kuruluş yıldönümünüzü kutlar, çalışmalarınızda başarılar dileriz. Kardeşçe selamlarımızla,

**HÜR CAM-İŞ SENDİKASI
GENEL YÜRÜTME
KURULU**

İşçi sınıfımızın mücadele tarihinde şanlı bir yeri olan Büyük 15 - 16 Haziran Direnişi'nin 9. yıldönümü ve Partinizin 5. kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlemiş olduğunuz toplantıyı içten dayanışma duygularımızla selâmlarız.

İşçi sınıfımızın ileri sendikal örgütlenmesi DİSK'in bütünlüğüne yönelik grupçu, bölücü girişimler karşısında ve genel olarak demokrasi güçlerinin birliğini sağlama ve bunları belirleyici olan işçi sınıfının siyasi hareketinin birliğini sağlama yolunda Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin gösterdiği ve göstermekte olduğu doğru, ilkel ve kararlı tavrı takdir ettiğimizi burada bir kere daha belirtmek isteriz.

Partinizin kuruluş yıldönümünü içtenlikle kut-

lar, bundan sonraki çalışmalarınızda başarılarınızı sürmesini dileriz.

**TEKSTİL İşçileri Sendikası
Genel Başkan Vekili
Mehmet BULUT**

Partinizin 5. yıldönümünü ve 15 - 16 Haziran şanlı işçi direnişinin 9. yılını kutlama ile ilgili davetiyenizi aldım.

Ülkemizde, emperyalist güçler ve ona bağlı yerli tekelci sermaye egemenliğini sağ sosyal (demokratik hükümet vasıtasıyla sürdürüyor. Emekçi halkımızın oylarını alan ve onlara umut vaadeden sağ sosyal demokrasi gün geçtikçe daha da sağa kaymaktadır. Gelişen bu şartlarda, işçi sınıfımızın emekçi halkımızın cephesinde dağınık bir vaziyettedir. Ne yazık ki acil olarak kurulması gereken anti - faşist cephe konusunda bile pek olumlu somut adımlar atılmış değildir.

Türkiye'de solun birliği konusu partinizin olumlu ve yapıcı birlik çağrıları işçi sınıfımız ve emekçi halkımız tarafından sempatiyle karşılanmaktadır.

Partinizin 5. kuruluş yıldönümü münasebetiyle, partinizin birlik konusundaki yapıcı çalışmalarını kutlar, Partinize ve tüm partililere sendikamızın selamlarını iletirim.

- Yaşasın işçilerin birliği halkların kardeşliği
- Yaşasın Tek-Ges-İş
- Yaşasın DİSK
- Yaşasın sosyalizm.

**TEK-GES-İŞ Sendikası
Örgütlenme Dairesi
BAŞKANI
Mehmet YILDIRIM**

Yaşadığımız günler anaların evlat acısına soru verme isteğiyle hızla örgütlendikleri ve demokrasi saflarında yer alma kararlılığı gösterdikleri bir anı gösteriyor. Kadınlar, demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve geliştirmek için, faşist zorbalığı durdurmak için demokrasi güçlerinin birliğini savunuyorlar. Ve bu doğrultuda atılacak kararlı adımlarla özlemle bekliyorlar.

Örgütümüz Demokratik Kadın Birliği, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin demokratik birlik için harcadığı çabaları sevinçle karşılıyor.

Yine örgütümüz, kadınların Barış - Demokrasi - Eşitlik mücadelesini bilimsel çerçevesi içinde değerlendiren ve destek veren Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 5. kuruluş yıldönümünü, 16 Haziran'ın 9. yıldönümünde daha derin anlama kavuştuğunu belirttikçe içtenlikle kutluyor.

Yaşasın demokrasi güçlerinin birliği!
Yaşasın Barış - Demokrasi - Eşitlik mücadelesinin zaferi!

**Yıldız KURTULUŞ
Demokratik Kadın Birliği
Genel Başkanı**

Ülkemizde faşizme, emperyalizme ve sövazizme karşı sürdürülen savaşımında tüm demokrasi güçlerinin eylem birliğinin oluşturulmasına etkin katkılarda bulunacağınız inancıyla İnşaat Mühendisler Odası'nın 25.000 üyesi adına başarı dilekelerimizi sunarım.

**İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı
Sedat ÖZKOL**

Ülkemizde uluslararası tekellerin işbirlikçisi yerli tekelci güçlerin yarattığı derin ekonomik, toplumsal ve politik bunalımı yaşamaktayız.

Tırmanan faşizme, baskı, sömürü ve gerici girişimlerine karşı demokrasi ve özgürlükten yana tüm güçlerin ortak savaşımının böylesi bir bunalımın aşılması için tek çözüm yolu olduğu kuşku götürmez.

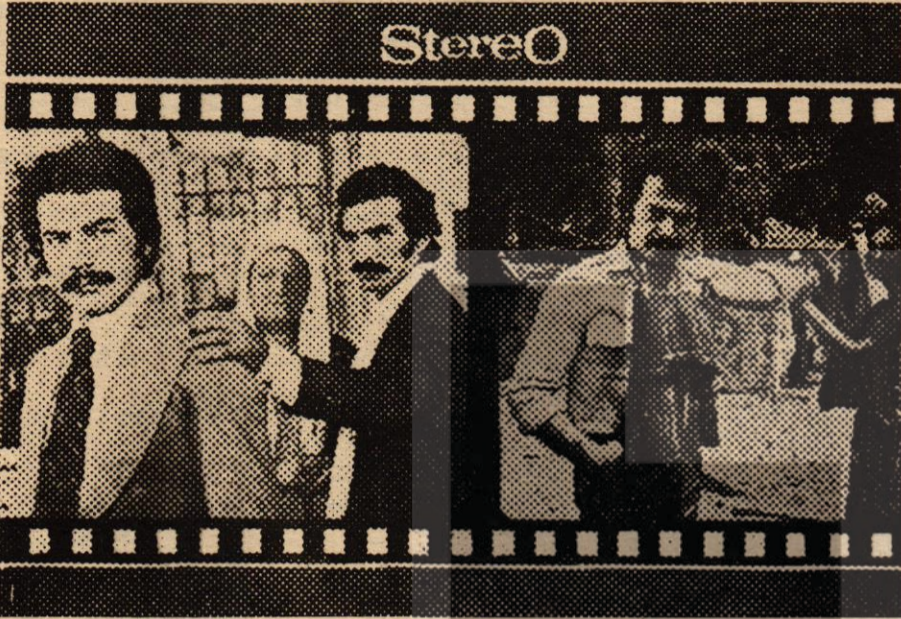
Ülkemizdeki ulusal bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm kavgasında bugüne kadar yer almış bulunan partinizin, gerek bu ortak savaşımın sürdürülmesinde gerekse tüm ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğinin örülmesinde önemli görevler üstleneceğine inanıyoruz.

Bu inanca partinizin kuruluş yıldönümünü kutlar partinize ve tüm üyelerine dayanışma dilekelerimizi iletiriz.

Dost selamlarımızla,

**MAKİNA MÜHENDİSLERİ
ODASI
Yönetim Kurulu Başkanı
Fevzi ŞOLT**

«MINİBÜS MÜZİĞİ» GERİCİ MİDİR?

Hergün işyerine gelip giderken minibüslere binmek zorunda olan emekçiler, eğer evlerinde dinlemiyorlarsa, bu kısa yolculuklar sırasında, banda alınmış birtakım şarkıları dinlemek zorundadırlar. Dahası kahvelerde, sinema önlerinde, bant-kaset satan seyyar satıcılarda, plakçılarda, pek çok eğlence yerinde, «hor görme garibi» diye başlayıp «mazlum, zulüm, kader, hak» diye devam eden, «böyle gelmiş böyle gider»le biten, sözleri birbirinin aynı, müzikleri birbirinden esintili yüzlerce şarkı, günlük hayatımıza salgın gibi yayılmıştır. «Aşk ızdırabı»ndan «ekmek kavgası»na kadar emekçilerin acılarını onlara yatkın bir dil ve hüznle ezgiştiren bu şarkılara «minibüs müziği» dendiği biliniyor. Hemen herkesin tad alabildiği, emekçilerin hayatından izler taşıyan bu şarkılar gerici midir?

Kültür emperyalizmi, yerleştiği ülkelerde mistik inanç ve duyguları genellikle yok eder ama, bunu, emperyalist sömürüyü sürdürebilmesine elverecek ölçüde yapar. Yani şu ya da bu ölçüde, sınıflı toplumda insanların, özellikle emekçiler ihtiyacı duyacıkları mistik duygu ve düşünce kalıplarını korur, yeniden üretir, yenilerini yaratır. Toplumun varolan sınıfsal baskıya boyun eğmesi, bunu kader olarak benimsemesi için ihtiyacı duyacağı bu mistisizm, daha usataca, daha incelmış biçimlerde yaşatılır, canlı tutulur.

Kırsal kesimde makineleşmenin yaygınlaşmasıyla birlikte boşa kalarak şehirlerde gecekondulara akın eden işgücü, sanayi toplumunun istihdam kurallarına birdenbire uyamaz. Köylerden yeni gelmiş ve işçileşme sürecine henüz girmiş bulunan insanlar, daha önceden özümledikleri gelenekleşmiş kültürel değerlerle büyük şehrin değerleri arasında bir süre bocalayacaklardır. Bilincine varamadıkları, ama yaşadıkları sömürü ve yeni toplumsal ilişkiler karşısında ezilecekler, öte yandan insan olarak horlanmanın acısını mistik yollardan gidermeye çalışacaklardır. Sözgelimi,

sevdiklerinden karşılık göremediklerinde, zengin olmadıklarını, ama «insan» olduklarını düşünecekler, «zalimin zulmü varsa mazlumun Allahı var» diyerek, ezenlerden bir çeşit «hınç» alacaklar ve hüznlenmeden de edemeyeceklerdir. Başka deyişle, nedenlerini bilmedikleri toplumsal olaylar karşısında, sığınabildikleri, avundukları düşünceler arayacaklardır.

Doğrusu bu ihtiyacı, yerli filmlerden daha iyi ve günlük yaşantının her esnasında pratik olarak gideren olgudur minibüs müziği. Bunu doruk noktasında uygulayan Orhan Gencebay'ın giderek mitleşmesi, sesine ve yüzüne sığınılan, en geniş kitlelerce benimsenen bir «kahraman» niteliğine yükselmesi, bu toplumsal gerçeklikten kaynaklanıyor. Dolmuşta onun müziği ve kartpostali, ayakkabı boyacısının sandığında o, gecekonduda oturan emekçinin evinde onun afişi, kasetleri, vb.

Bu ortamda, Orhan Gencebay'ın ve öbürlerinin icrayı sanat eylediği minibüs müziğinin halktan kaynaklandığını, halkçı olduğunu öne sürmek, elbette ki yanlıştır. Dahası, gerici, uyuşturucu olan bu müziğin özü kadar gerici bir tavidir. Kaldı ki minibüs müziğinin halktan kaynaklandığı kabul edilse bile, kaynağı halk olan herşeyin ilerici olamayacağı kesin bir olgudur. Minibüs mizahı yapanların minibüs müziğinde halkçı bir muhteva aramaları doğaldır. Ama her ikisinin de kitlesel etkinliğinin geçici olduğu, toplumsal bir hastalık olduğu görmezden gelinemez. Emekçileri düşünce tembelliğine itmek isteyen kültür emperyalizminin birer halkasıdır.

Gecekondulardaki emekçiler, sanayi işçisine katıldıkları, işçi sınıfının kültür ve alışkanlığını kazandıkları ölçüde, bu gerici etkilenmelerden kurtulacaklardır. Sosyalistlere düşen görev, bu etkilenmeleri hoş görmek olamaz. Tersine, onların görevi, gecekonduyu yığınlarının sınıf bilincini, ilerici kültür edinme süreçlerini hızlandırmak olmalıdır.

KÜLTÜR EMPERYALİZMİ

Ve Emekçiler Üzerindeki Etkileri

Emperyalizmin kültürel alanda yayılması ve gerek yerel-ulusal kültürler üzerindeki yıkıcı etkisi, gerekse halk kültürünün demokratik gelişme dinamiğini saptırıcı rolü, çağımızın başlıca kültürel olgusu olarak önemini ve tartışma değerini korumaktadır. İnsanlık kültürünün bugünkü durumunu ve gelecekteki boyutlarını ana çizgileriyle belirtmeye ya da hiç değilse tartışmaya yönelik her çalışmanın gündemine kültür emperyalizmi kavramı kaçınılmaz olarak girmektedir. Özellikle Türkiye'de olduğu gibi, hızlı bir toplumsal değişimin baş gösterdiği ve bu değişimin emperyalizme bağımlı olarak gerçekleştiği ülkelerde, kültürel bir sarsıntı, değerler çatışması ve geleneksel ortak değerlerin alabora oluşu, şaşırtıcı bir hızla yaşanır.

Çoğu kez sanatçıları ve bilim adamlarını da neyi benimseyip neyi benimsemiyecekleri konusunda şaşkına çeviren bu olgu, kuşkusuz kapitalizm öncesi sosyo-ekonomik ilişkilerin dağılıp çözülmesinin ve kültürel değerleri de çözülme, yeniden oluşmaya zorlamasının bir sonucu. Türkiye'de 1950'lerde alabildiğine hızlanan kapitalistleşme ve emperyalizme bağlanma süreci boyunca, bu çalkantı ve belirsizlik sürdü, sürüyor da. Eleştirmen Mehmet H. Doğan geçenlerde bir yazısında, ülkemiz edebiyatının hemen elli yıldır aynı sorunlar çevresinde döndüğünü ve bu sorunları aşamadığını belirtiyordu. Bu tesbit, büyük ölçüde gerçeği yansıtmaktadır. Bu sorunların çözümünde geçerli önerilerin, belirlemelerin de henüz başarısız oluşu, elbette kültürel kargaşanın aşılabilmesi ve emperyalist kültürün yıkıcı etkileri karşısında sağlam bir direncin, kültür cephesinin oluşturulmamasıyla doğrudan bağlantılı. Ancak bu bağlantı, sınıf mücadelesinin düzeyiyle de dolaysız ilişkiler içinde. Ve bu ilişkilerin, elli yılı aşkın bir süre, sağlıklı, bilimsel bir kafayla toptan kavranamayışdır ki, kültürel plandaki belirsizlik, kargaşa da süregelmiştir.

Emperyalist kültür, bir

ülkeye yayılırken, önce oranın varolan kültürel birikimini parçalamış, kendine özgü bütünlüğünü ve yapısını dağıtmıştır. Emperyalizm, kendi ekonomik sömürü ağına uygun bir «bilinçlenme» ve ideolojik baskı ortamını, bu parçalamayla gerçekleştirebilir, çünkü. Daha önce istihdam edilmeyen ucuz işgücünü kullanabilmesi, hammadde kaynaklarını sömürebileceği ve kendi ürünlerini satabileceği bir pazarı oluşturması, «bir lokma, bir hırka» felsefesini yıkmakla mümkündür. Böylece, kendine-yeterli kapalı ekonomiyi pazara açmak için gerekli ideolojik gereçlerin yeşerebileceği, ayırık otlarından ayıklanmış bir kültürel ortam, daha doğrusu bir boşluk yaratılacak ve bunu emperyalist kültür dolduracaktır.

Bu arada yerli kültürün araçları da en kısa sürede işlevsiz hale getirilir. Kendi ilacını satabilmek için büyüye olan inancı nasıl altüst ediyorsa, büyücünün işlevini de öyle yok eder. Halk ozanlarının yerine radyo, pikap ve teybi geçirir. Sinemayı, televizyonu yaygınlaştırır, yeni kültürel oluşumun araçlarını hazırlar. Kültürün başlıca yaratıcılarını, bu araçların kurallarına uymaya zorlar, uyamayanlar yok olur gider.

Atık emperyalist sömürüyü uzun ömürlü kılacak ideolojik şartlanmanın yaygınlaşması, kitlelerin bilincinin sürekli baskı ve denetim altında tutulması için gerekli koşullar hazırdır. Karagözün, orta oyununun, Ramazan eğlencelerinin yerini kovboy filmleri, imecenin yerini ücretli çalışma, dayanışmanın yerini borçlandırma ve mülksüzleştirme alır. Herkes kendisi için kendi hayatını yaşamak zorundadır. İnsanın tek dostu kendisi ve cebindeki parasıdır. Kardeşlik, iyilik, namus gibi ahlaki değerler allak bullak olur. Mistisizmin yerini, herşeyin parayla ölçüldüğü, insanı alçaltan, olumlu manevi değerlerin yok edildiği, çıkarıcı bayağı «materyalizm» alır. Ama bu yapılırken mistizm tümüyle yok edilmiş olmaz. Gerçekte artık mistik bir de-

ger kazanan şey PARA'dır. Bu arada, yeni «mit»ler, yeni «kahraman»lar yaratılır. Bunlar «paraya değer vermeyen», bir başına insanlığın başındaki her türlü belâyı def eden üstün insanlardır. Böylece, paranın her şeyi satın alması karşısında isyan etme noktasına gelebilen yoksullar avutulur, rahatlatılır.

Kültür emperyalizmi denilen olgu, bu oluşumun tamamlanmasıyla, yani yerli kültürün yıkılması, emperyalist kültür araçlarının yerleşmesi ve bu kültürün yaygınlaşmaya başlamasıyla madde bir gerçeklik kazanır. Kültür emperyalizminin kitle iletişim araçlarında, sanata, günlük hayatın çeşitli görünüşlerinde, insanî ilişkilerde nasıl yansıdığına en gerekli ayrıntılarıyla ele alınması ve yargılanması, ancak bu bağlamda, sağlıklı ve bilimsel bir değerlendirmeye ulaşabilir. Nitekim, soruna bu perspektiften bakıldığında, çoğu kez yanlış değerlendirmelere düşülmüyor. Kültür emperyalizmi karşısında kimi aydınlar alabildiğine «yerel değerler»e sarılarak alabildiğine popülistliğe saplanıyor. Kimi aydınlar da, kültür emperyalizmiyle gelen değerleri, Batının ilerici-demokratik, evrensel kültürüyle özdeşleştiriyor, temelde benimsiyorlar. Elbette her ulusal kültürde, halka ve emeğe dair olumlu, demokratik değerler vardır. Ama bunların yüceltilmesi, hele halk kültürünün gerici-tutucu, feodal unsurlarının kültür emperyalizmine karşı dayanak yapılmaya çalışılması, ölmüş, tarih olmuş kalıntıların yeniden canlandırılması demektir ki, bunun adı düpedüz gericiliktir, şu ya da bu biçimde milliyetçiliktir, şovenizmdir. Doğrusu, bu da, gerçekte kültür emperyalizminin silahını insanın kendine doğrultmasından başka bir şey değildir.

Buna karşılık, kültür emperyalizminin yıkıcılığından tümüyle «olumlu» sonuçlar çıkararak, onun gerici ve sömürücü yanını, yani ağır basan yanını göremeyen çevreler ise, ilerici - demokratik burjuva kültürüyle bu gericiliği aynı şey olarak görüyorlar ki, bu da son derece tehlikeli bir yanılgıdır. Kapitalizmin tekelci aşamaya yükselişiyle birlikte, burjuvazinin gerici bir karakter kazandığı artık herkesce teorik olarak biliniyor. Ama aynı gericiliğin kültüre ve sanata da yansıdığı, burjuva sanat ve kültür yaratıcılarının özgürlüğünün bir yanılgıya olduğu, sınıf mü-

cadelesini yadsıyarak bireysel kuruluş peşinde koşmanın, ya da insanlığa hiçbir kurtuluş yolu önerilemeyeceğini savunmanın özünde, emperyalist gericiliğin yattığı nedense görmezlikten geliniyor, ya da görülemiyor.

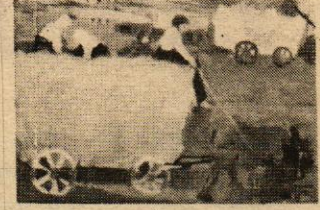
Bugün ülkemizde kültür emperyalizmi, TV'nin dizi filmlerinden, müzik programlarından tutun da, minibüslere kadar günlük hayatın kılcal damarlarına sızmış, insanî ilişkileri kirletmiştir. Üstelik salgın halinde yayılmasını büyük şehirlerden en ücra köylere kadar sürdürmektedir. İşçi sınıfının, emekçi kitlelerin, hattâ ilerici aydınların siyasal mücadeledeki yerlerini hızla almalarını engelleyen, insanları düşünce tembelligine, vurdumduymazlığa yönelten bir olay olarak karşımıza dikilmektedir. İşçi sınıfının ideolojik mücadelesinden ayrı düşünülmesi gereken demokratik kültür mücadelesi, bilimsel temellere oturduğu ölçüde başarıya ulaşacak, kültür emperyalizminin şartlandırması kırılarak, gerici ve faşizme çanak tutan, emperyalist sömürüyü meşrulaştırmaya yönelik yozlaşmaları geriletecektir.

İşçi sınıfı biliminin yaratıcıları, siyasal mücadelede olduğu gibi, onunla bütünleşen, onun bir parçası olan ideolojik ve kültürel mücadelede de bilimsel ölçütler getirmişlerdir: İnsanlık kültürünün bütün ilerici - demokratik içeriğine sahip çıkmak, bu içeriği sınıf mücadelesinin doğurduğu yeni toplumsal ilişkiler ve işçi sınıfının tüm insanlığın kurtuluşu yönünde zenginleştirmek, sonra da bu birikimden bütünsel insanın, sınıfsız toplumun yaratılmasını sağlamak.

Çok genel düzeyde ve herkese göre farklı yorumlanabilir görünen bu ilkeler, hayatın yığıldığı somut sorunları somut görevlerle karşıladığımız zaman hiç de öyle olmayacaktır. Kültür emperyalizminin emekçiler üzerindeki şartlandırmaları, işçi sınıfının halk demokratik kültür programından hız alan, bu doğrudan hareket eden ilerici kültür çalışmalarıyla etkisiz hale getirilebilecek, bu temel üzerinde sınıfsız toplumun sosyalist kültürüne doğru ilerlenecektir. Bu yönde gerçek bir atılım yapmak ve belirsizliklerden, yanılgılardan kurtulmak, elbette anti-faşist kültür kavgasını halkçı-demokratik ilkelerle örgütlemekle olanaklıdır.

Taksim Sanat Galerisinde

AEE Öğretmenlerinin Ortak Resim Sergisi

İNSAN:

YAŞAMINDA
BEYİNİ, ELİ, YÜREĞİ, İÇİNDE
YAŞADIĞI ORTAMIN YÖNELTİMESİ
SONUCU ARAÇ — GEREÇLE OLAN
İLİŞKİLERİYLE OLUR.
TASARIMLARINI, DUYGULARINI
TÜM ALGI VE HEYECANLARINI
UYUM İÇİNDEKİ İŞ
İLİŞKİLERİNDE
ARAÇ—GERECİYLE
YANİ UYGULAMAYLA BİÇİMLER
İNSANLIĞIN BAŞLANGICINDAN
OLAGELLEN, YAPICI, YARATICI,
İLERİ GÖTÜRÜCÜ OLANI BUDUR.
DENGELİ YAŞAMAK SEVİNCİ,
ETKİNLİKLERİN İYİ OLANI,
ÇEVİK KAVRAYIŞ GÜCÜ VE İŞLEK
UYGULAYIMLAR BUNDAN
KÖKLENİR.
YARATICI İŞ YÖNTEMİNİ
YAŞAMINA GEÇİRMİŞ OLAN
BİZLER, TOPLUMSAL ÖRGÜ İÇİNDE
BU BİLİNÇ VE İŞİMİZİN YANİ SIRA
SEVGİMİZ
VE SOMUT TOPLUMSAL YAPI
İÇİNDEKİ DUYARLILIĞIMIZLA
YAPTIKLARIMIZI BİLEMEDİK..
ÖĞRETMENLER

İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsünün kapatılacağı yolundaki söylentilerin yaygınlaşığı ve ilerici basında tartışmalara yol açtığı bir sırada sanat günlüğümüzde sevindirici bir olay yer alıyor: Enstitü resim öğretmenlerinin yılların birikimi olan ürünlerini Taksim Sanat Galerisinde sergilemeleri.

Çağdaş bireysel sorunların toplumsal olaylarla bağlantıları içinde ve özgün uygulamalarla yorumlandığı sergide hemen tüm öğretmenlerin çalışmalarından örnekler sergileniyor. Resim öğretmenliği yanında sevindirici bir biçimde sanatsal uğraşıya kendilerini vermiş olmaları, Enstitü öğretim görevlilerinin çağdaş sorumluluklarına ilginç yeni boyutlar getiriyor. Ayrıca bu girişimin, resim öğretmenliği ile ressamlığı birlikte yürütebilmenin salt akademiye özgü bir nitelik olmadığını yansıtmaları yönünden de

önem taşıdığını yeri gelmişken belirtmek gerekiyor.

bütün resimlerde uzun bir emek birikiminin ve seçkin bir beğenin, toplumsal duyarlılıkla bireysel duyarlılığı uygulamaya çalışan bir belgeselliğin damgasını görüyoruz. Bu arada, daha önce de sergilerini izlediğimiz Ramiz Aydın'ı, artık günümüz yeni insanını geleceğe uzanan sınıfsal ilişkileri ve bu ilişkilerden doğan görüntüleri içinde yakalayıp öne çıkarması görevinin beklediğini belirtmeli. Yine tüm resimlerde görülen «izleyiciyi tedirgin etme» çabasının, yerini artık, insanı ve hayatı dönüştürmeye kıskırtan bir sanatsal çabaya terketmesi, bireysel ve toplumsal sorunlara bu açıdan eğilim gösterilmesi gerektiği kanısındayız.

Faşist saldırılar karşısında yılmadan öğretmenlik görevlerini de sürdüren AEE öğretmenlerinin bu girişimi, aynı zamanda, her faşist saldırı karşısında okul kapatmayı, giderek Eğitim Enstitüsünden bazılarını tümünden ortadan kaldırmayı hüner sayanlara bir cevap olmaktadır. Ne var ki, sergide çok önemli bir eksiklik de göze çarpmaktadır. Enstitüdeki tüm öğretmenlerin resim çalışmalarından örnekler sunma adına şovenizmin dalgalanmasına omuz silkiliyor da, faşist çetelerin saldırısı sonucu sağlığını büyük ölçüde yitiren Cuma Ocaklı'nın resimlerini nasıl nice bulup sergileme görevi umursanmıyor ve bu konuda Kartal Belediyesinin gösterdiği inçelik dahi gösterilemiyor. Bu, AEE'nin ilerici öğretmenleri için bir eksiklik olarak görülmüyor mu yoksa?

Nikaragua'da Halk Güçlerinin Zatleri Yakın

Nikaragua'da halk güçlerinin mücadelesi zaferle noktalanmak üzere. 45 yıldır ABD emperyalizminin desteğiyle ayakta duran Somoza diktatörlüğünün sonu geldi. Hem öyle bir son ki bu, en vefakâr arkadaşları, Güney Amerikadaki faşist ve gerici yönetimler bile ilişkilerini kesip, Somoza'yı kendi kaderine bıraktılar. Ve bunun da ötesinde ABD emperyalizmi, Orta ve Güney Amerika'da her geçen gün daha da sarsılan nüfuzunu koruyabilme gayretleri içerisinde Somoza'yı gözden çıkardı. Somoza'yı artık hiç bir güç kurtaramıyacak.

Somoza ailesi 45 yıldır Nikaragua'yı yönetiyor. 1934'de General Augusto Cesar Sandino'yu katlederek yönetimi ele geçiren Somoza Garcia, şimdiki diktatörün babası - zamanından bugüne dek Nikaragua kana ve zulme boğuldu. En temel hak ve özgürlükler ayaklar altına alınırken, ülkenin zenginleri yağma edildi ve emekçilerin açlığa, yoksulluğa mahkûm olurken, Somoza ailesi bugün Güney Amerika'nın en büyüklerinden olan servetlerine servet kattı. Somoza ailesinin bankalardaki hesabı kabarıncan, Nikaragua'da halkının yaşamı her gün daha kötüleşti. Bu gün Managua'da nüfusun %78'i her türlü sosyal hizmetlerden - ki bunlara su, kanalizasyon gibi hayati önem taşıyanlar dahildir - yoksundur. Ölümün %60'ını 14 yaşından küçükler oluşturmaktadır. Orta eğitim için tüm ülkede yalnızca 509 sınıf vardır. Nüfusun %70'i cehaletin kör karanlığında. Buna karşılık Somoza ailesi ve çevresinin eğitimi için açılan yabancı okulların yıllık giderler toplamı 800 milyon dolayındadır. Somoza ailesinin soygun ve talanı o boyutlara varmıştır ki, 1977'de Managua'yı yerle bir eden deprem nedeniyle gönderilen yardımlara arsızca el koyan Somoza ailesi ve uşaklarının mal varlıklarını daha da genişletmişler. Bu örnekler bile Nikaragua halkının yaşama koşullarını anlamaya yeterlidir. Kısaca, Nikaragua ekonomik, kültürel ve siyasi bakımdan ABD emperyalizmine sıkı sıkıya bağımlı ve tam bir çöküntü içinde olan bir ülkedir.

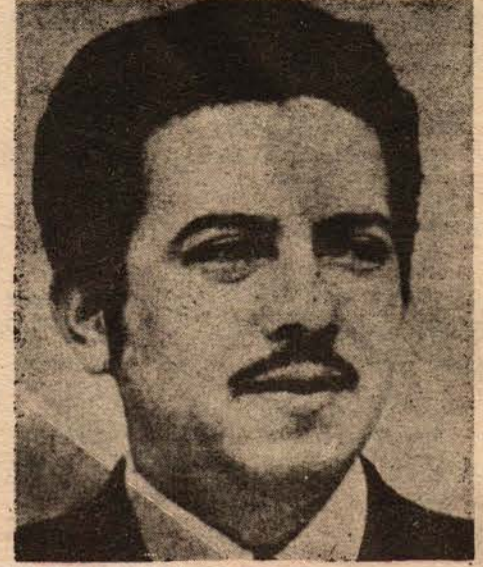
Somoza yönetiminin geçmişi insanlık dışı kıyımlarla doludur. Bugüne kadar 50.000 kadar insan acımasızca katledilmiştir. Yaşama dahil hiçbir hak ve özgürlüğün garantisi yoktur. Somoza yönetimine karşı en ufak bir hareket çok kanlı ve vahşice bastırılmaktadır.

Ne var ki, Somoza diktatörlüğünün bu ağır baskı koşulları Nikaragua halkının mücadelesini engelleyememiştir. Nikaragua halkı, ülkenin bağımsızlığı ve demokratik bir rejimin kurulması yolunda kararlı bir mücadele sürdürmektedir. Bugün bir avuç azınlığın dışında tüm toplum kesimleri Somoza yönetimine muhaliftir ve diktatörlüğün yıkılması için savaşmaktadırlar.

Somoza diktatörlüğüne karşı bu mücadele Sandinista gerillalarının adının duyulması, özellikle sol serüvenci unsurların Sandinistaların eyleminden kendilerine pay çıkaran yaklaşım bu nedenle Nikaragua'daki mücadelenin boyutlarının yanlış algılandığı görülmektedir. Sandinista gerillaları rejime karşı savaşan güçler arasında önemli bir yere sahiptir. Ancak diktatörlüğe karşı mücadelenin gerçek güçlerini Nikaragua demokratik güçleri oluşturmaktadır.

Nikaragua'da mücadeleyi başını işçi sınıfı siyasi hareketi çekmektedir. Nikaragua komünistlerinin partisi PSN (Nikaragua Sosyalist Partisi) nin rejime karşı tüm güçleri tek bir cepheye biraraya getirmek için verdiği mücadele başarılı olmuş ve bugün halk muhalefeti örgütlü birliğine ulaşabilmiştir.

Nikaragua Sosyalist Partisi'nin öncülüğünde, 1974 yılında kurulmuş olan Kurtuluş için Demokratik Birlik (UDEL) bünyesinde 6 muhalefet partisini ve iki sendikayı bulundurmaktadır. Farklı siyasal görüşteki parti ve örgütleri biraraya getiren UDEL asgari (minima) bir programa sahip, Somoza diktatörlüğünün devrilmesini ve yerine demokratik bir burjuva hükümetinin kurulmasını savunmaktadır. UDEL, aynı zamanda muhalefetin cepheleşmesi hareketinin de çekirdeğini oluşturmuştur.

Luis Sanchez

Bununla birlikte UDEL muhalefetin bir kesimini temsil ediyordu. Oysa Somoza diktatörlüğüne karşı tüm muhalif güçlerin tek bir cepheye toplanması gerektiği kendisini dayatmıştır. PSN'nin başından beri savunduğu cepheleşme 1978 Mart ayında somut sonuca ulaşmış ve tüm muhalif toplum kesimlerini temsil eden örgütlerin katılmasıyla Geniş Cephe (Freunde Amplio) kurulmuştur. PSN Parti 1. Sekreteri Luis Sanchez'in açıklamasına göre Geniş Cephe programı olan bir örgütlenme değildi, ancak Somoza'ya karşı yürütülen topyekün mücadeleyi yönlendiren bir merkez oluşturuyordu.

Demokratik güçlerin, bu örgütlü birliği diktatörlüğün temellerini sarsmayı başardı, ancak mücadele kendi içinde belli ölçüde zaaf taşıyordu. Luis Sanchez Sandinistlerin Somoza'ya karşı mücadelede önemli bir yeri olduğunu ancak mücadeleyi zaafa uğrattıcı hareketlerini bırakmalarının gerektiğini belirtiyordu. Sandinistlerin tek alternatif olarak askeri gerilla mücadelesini gördüklerini belirten Sanchez, PSN'nin askeri müdahale dahil tüm mücadele biçimlerini desteklediğini belirtmiştir. Böylece, görülmektedir ki, PSN bir yandan rejime karşı güçlerin en geniş birliğini savunarak bu politikayı hayata geçirirken, diğ. yandan tüm mücadele biçimlerinden yararlanma gereğini vurgulamaktadır. PSN ve UDEL içinde yer alan siyasal örgütlerin tümü gizli çalışmakta ancak legal olanakları da reddetmemektedirler.

Bugüne kadar verilen mücadelede demokratik halk güçleri büyük kayıplar vermiştir. Ne var ki, her defasında saflarını güçlendirmeyi bilmişler ve mücadelelerini kararlılıkla sürdürmüşlerdir. Ve bu mücadele Nikaragua'da Somoza diktatörlüğünün yıkılmasıyla başarıya ulaşacaktır.

Birlik
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organ

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk
— Yönetim yeri: Parmakkapı Tel Sokak 2/4, Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 aylık: 225 TL,
1 Yıllık 450 TL, yurt dışı iki katıdır. Avrupa temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen,
1 Postfach: 5322 Federal Almanya — BankaNo: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Konto
Nr: 020 - 1640 Giessen - Deutschland — Baskı: SONAKIN OFSET — S.B.T.: 2 Temmuz 1979